

GESTALTNINGSVISION MED STRUKTURPLAN FÖR EKEBYHOVSDALEN



Diarienummer: KS22/217

Titel: Gestaltningsvision med strukturplan för
Ekebyhovsdalen

Författare: Tobias Engelin och Sunna Pfeiffer
2023-05-17

Gestaltningsvisionen med strukturplan för
Ekebyhovsdalen är framtagen av planeringsenheten i
Ekerö kommun, genom:

Tobias Engelin (planarkitekt)
Ann-Sofi Thurne Rundquist (planstrateg)
Annika Ratzinger (planarkitekt)
Emma Embretsen (planeringschef)
Erik Edström (stadsarkitekt)

I samarbete med Mandaworks, genom:

Sunna Pfeiffer (uppdragsledande landskapsarkitekt)
Martin Arfalk (kvalitetsansvarig landskapsarkitekt)
Lara Abi Saber (medverkande arkitekt)
Katja Mali (medverkande landskapsarkitekt)



INNEHÅLL

1. BAKGRUND	5
Bakgrund och syfte	6
Arbetsprocess	7
Planområdet	8
2. SAMMANHANG OCH VÄRDEN	11
Sammanhang	12
Historiskt sammanhang	14
Nuläge	18
Referenser och skaljämförelser	20
Dagens funktioner och användning	22
Kulturmiljövärden att vårda och värna	24
Naturvärden idag	26
Potential att återskapa våtmarker	28
Sammanfattning värden och potential	30
3. BRED FÖRANKRINGSPROCESS	33
Vad tycker medborgarna?	34
Fritidsaktörer	39
4. GESTALTNINGSVISION	41
Värna det öppna landskapet	42
Samlande slinga och karaktärsområden	44
Strukturplan	46
En kultur- och odlingsnod	50
Ett lekfullt skogsbyn	56
Ett vattenstråk	60
En rörelserik målpunkt	64
5. VISIONENS OLIKA DELAR	71
Gång- och cykelstråk	72
Biltrafik och parkering	73
Zonering och bebyggelsestillägg	74
Grönblå struktur	75
Funktioner och platsbildningar	76
Etappvis utveckling	77
Rekommendationer för fortsatt arbete	78
Sammanfattning bilder (före-efter)	80

1. BAKGRUND

BAKGRUND OCH SYFTE

Ekebyhovsdalen utgör tillsammans med Ekebyhovs slottsområde och Jungfrusundsåsen kommunens viktigaste områden för rekreation på östra Ekerön. Tätortsutvecklingen och inflyttningen till Ekerön kommer bland annat att öka behovet av tätortsnära rekreation och fritidsaktiviteter. Det i sin tur kommer att öka besöksstrycket på Ekebyhovsområdet och Jungfrusundsåsen. Samtidigt är en del verksamheter i området i behov av utveckling och upprustning.

Behovet av en strukturplan har funnits länge då nya anläggningar och byggnader hittills har hanterats med bygglov eller andra tillstånd, vilket ger en svårighet i att få en samlad bedömning av effekterna på området som helhet. En fortsatt oplanerad utveckling av Ekebyhovsdalen riskerar att få negativa effekter på området. Gestaltningssvisionen med strukturplan blir således ett viktigt dokument i syfte att skapa en sammanhängande helhetsstruktur med tydligare riktlinjer för hur området kan utvecklas som en helhet, samtidigt som viktiga karaktärsdrag och landskapselement inom området värnas. I den översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige år 2018 anges att Ekebyhovsdalen ska utvecklas som aktivitetsområde, men ändå behålla sin öppna karaktär.

Vad är en strukturplan?

Detta dokument presenterar en vision för Ekebyhovsdalens utveckling i form av en strukturplan som visar hur området kan utvecklas som en sammanhängande helhet framöver. En strukturplan är ett strategiskt och visionärt dokument som på ett övergripande sätt redovisar förslag på framtida markanvändning för ett område. Till skillnad från en detaljplan är en strukturplan inte juridiskt bindande och redovisar inte heller den exakta lokaliseringen för markanvändning och byggande. Med andra ord kan strukturplanen sägas ligga på en nivå mellan översiktsplan och detaljplan.

Strukturplanen visar på en möjlig utveckling av Ekebyhovsdalen och dokumentet ska användas som ett vägledande underlag och stöd vid fortsatt framtida arbete för planläggning av området. Genom diagram, kartor, ögonhöjdsvyer, sektioner och referensbilder redovisas en samlad bild av planområdets övergripande struktur och sammanhang såsom viktiga kopplingar och

rörelsestråk, platsbildningar, funktioner, placering av bebyggelse, vatten och grönska.

Utgångspunkten i framtagandet av strukturplanen för Ekebyhovsdalen har varit att:

1. Ta vara på kvaliteter, värden och funktioner som finns idag men som också historiskt funnits på platsen
2. Förbättra möjligheten att kunna röra sig i och utnyttja området som ett aktivitetsområde
3. Värna och stärka viktiga kulturvärden och landskapselement
4. Hantera och lyfta de utmaningar och utvecklingsmöjligheter som finns

I samarbete med Mandaworks och tillsammans med medborgare, föreningar, verksamheter, skolbarn och tjänstemän har förslaget med strukturplan växt fram. Målgruppen för detta dokument är politiker, tjänstemän, medborgare i Ekerö kommun, berörda föreningar och verksamheter.

Mål och syfte

Målet med framtagandet av en gestaltningssvision med strukturplan för Ekebyhovsdalen är att ta fram en inspirerande och visionär helhetsbild genom att skapa en sammanhängande helhetsstruktur med tydliga riktlinjer och rekommendationer för hur området kan utvecklas som en helhet. Strukturplanen har som ambition att förbättra möjligheten att kunna röra sig i och utnyttja området som ett aktivitetsområde i enlighet med inriktningen i översiktsplanen. Samtidigt ska viktiga kulturvärden och landskapselement, exempelvis dess öppna karaktär, värnas och stärkas som en resurs för upplevelsemässiga och rekreativa värden.

Strukturplanen syftar till att ge en bättre grund för bedömningar och ge svar på förfrågningar genom att sätta dem i ett större sammanhang. Vidare är syftet att dokumentet ska kunna användas som ett vägledande underlag och stöd inför en framtida planläggning, eftersom dokumentet i sig inte kommer att kunna användas som bedömningsunderlag vid eventuella bygglov- eller förhandsbeskedsprövningar inom området.

ARBETSPROCESS

Politiskt uppdrag

Arbetet med framtagandet av en getsaltningsvision med strukturplan för Ekebyhovsdalen grundar sig i ett politiskt beslutat PM "Utvecklingsplan Ekebyhovsområdet och Jungfrusundsåsen" (Dnr KS21/96). PM:et pekar ut en riktning där Ekebyhovsdalen utvecklas till ett rekreations- och aktivitetsområde med bland annat följande intentioner och utgångspunkter:

- Området ska kunna utvecklas som aktivitetsområde men ändå behålla sin öppna karaktär.
- De natur-, kultur- och upplevelsevärden som finns i dalen är kopplade till det öppna landskapet.
- Dalgången ska till största delen behålla karaktären av öppenhet, men anläggningar och verksamheter med lokalbehov kan ingå i helheten.
- Behovet av ett nytt ridhus har framförts och detta placeras i så fall så att hänsyn till siktlinjer och anpassning till helheten säkerställs.
- Verksamheter, som är kopplade till skidverksamhet, friluftsliv, idrott och rekreation, kan utvecklas i anslutning till skidbacken, inte minst för att kunna nyttja området hela året.
- Området i den västra delen av dalen med lekplats, skatepark, hundrastgård mm har blivit mycket populärt, är välbesökt och kan utvecklas ytterligare.
- Möjliggör för att området återigen kan utgöra en källa av trädgårdskunskap på Mäläröarna. Fukt- och grönsaksodling och plantskoleverksamhet är en viktig del av Ekerös historia och identitet. Någon form av mindre verksamhet för försäljning av frukt- och grönsaker samt traditionella växter med lokal anknytning kan vara ett välkommet inslag i området, inklusive enstaka komplementbyggnader, t ex växthus.
- Ett område för kolonilotter för upplåtelse till boende i kommunen kan ingå.
- Tillkommande skola vid Bryggavägen skapar möjligheter för verksamheten att nyttja området för pedagogisk verksamhet, vistelse och utflykter.
- Utredning av eventuell ny ersättningsväg samt yta för parkering.
- En möjlig utveckling av det vattendrag som löper genom dalen kan vara att tillskapa en vattenspegel och våtmarksmiljö. Det kan öka attraktionskraften, reducera näringsbelastningen på Mälaren, samt gynna naturvärden.

Skissarbete grundat i platsens identitet

Arbetet med framtagandet av gestaltningsvisionen med strukturplan för Ekebyhovsdalen har letts av planeringsenheten i Ekerö kommun i samarbete med Mandaworks. I en iterativ process har förslaget utvecklats från analys och konceptuella skisser till ett samlat förslag.

Parallellt med arbetet har en bredare grupp med representanter från Stadsbyggnadsförvaltningen samt Kultur- och fritidsförvaltningen bjudits in att delta i samtalen kring den framtida utvecklingen, vilket bidragit med värdefull kunskap och nya inspel. Kunskapen om platsens förutsättningar har även fördjupats genom möten med representanter från föreningar som är verksamma i och i anslutning till området.

Inom ramen för projektet har en medborgarkonsultation i form av en digital kartenkät genomförts där totalt 680 personer svarade. Syftet med enkäten var dels att samla in kunskap om hur Ekebyhovsdalen används idag och vilka värden som uppskattas, men även få in förslag och idéer på hur Ekebyhovsdalen kan utvecklas i framtiden. För att nå ut specifikt till barn och ungdomar har elever från Träkvista skola och Ekebyhovsskolan samt ungdomar från Idélabbet involverats i form av workshops. Syftet var att få en bättre nulägesbild om hur barnen och ungdomarna använder platsen idag samt få in deras idéer och förslag på hur Ekebyhovsdalen kan utvecklas.

Underlag som tagits fram i samband med utvecklingen av strukturplanen:

- Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen (2023)
- PM - Utredning av en eventuell ersättningsväg för biltrafik i Ekebyhovsdalen

Dessa dokument redovisas som bilagor.

PLANOMRÅDET

Planområdet omfattar ca 70 hektar och berör främst det öppna dalstråket som sträcker sig från Ekerövägen i väster till Mälarens vatten i öster.

Tråkvista torg

Ekerövägen

Tråkvistavallen

Mälaröhallen



Ekerö centrum

Ekebyhovs slott

Ekebyhovseken

Jungfrusundsåsen

Ekebyhovsbacken

Bryggavägen

2. SAMMANHANG OCH VÄRDEN

SAMMANHANG

Ekebyhovsdalen ligger på den östra delen av Ekerön i Ekerö kommun. Med sitt läge alldeles söder om Ekerö centrum och Ekebyhofs slott har platsen potential både som lokalt utflyktsmål och som besöksmål för turister.

Från Stockholms innerstad tar det cirka en timme att ta sig hit med tunnelbana/buss, en timme med pendelbåt och 35 minuter med bil.





Lovö

Drottningholms Slott

Brommaplan

Fridhemsplan

T-centralen

Klara Mälarstrand

Lilla Essingen

Ekensberg

Kungshättan

Tapström

Ekerö centrum



EKEBYHOVSDALEN

Jungfrusund

Slagsta

HISTORISKT SAMMANHANG

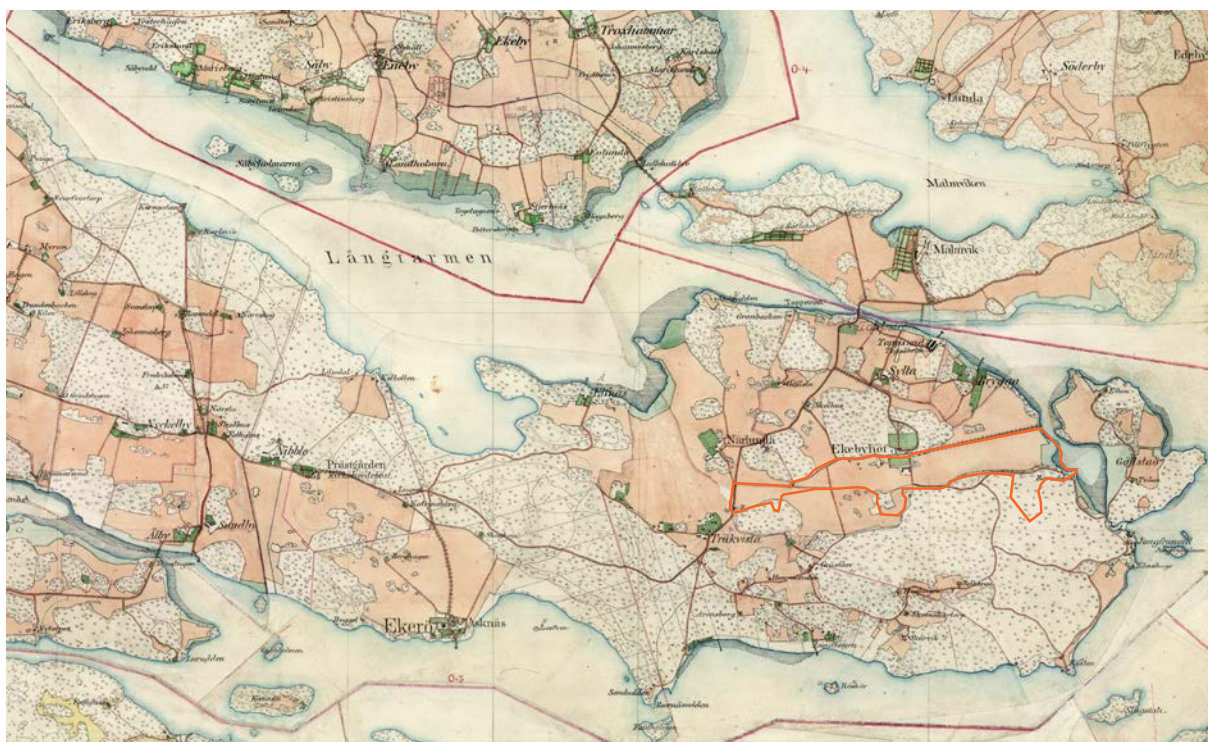
Ekebyhovsdalen är beläget på östra delen av Ekerön och sträcker sig från Mälarens vatten i öster till Ekerövägen i väster. Landskapet runt Ekebyhov karaktäriseras av breda dalgångar och låglänta marker som breder ut sig mellan Jungfrusund- och Uppsalaåsens skogsbeklädda höjder. Innan den moderna bebyggelsestrukturen tog vid från mitten av 1900-talet och framåt karaktäriserades östra Ekerön framför allt av herrgårdslandskapet runt Ekebyhov med dess öppna odlingsmarker och ett småskaligt bondesamhälle. Byarna och gårdarna är ett mycket viktigt karaktärsdrag i odlingslandskapet, eftersom det visar hur människor bosatt sig och brukat området fram till det moderna samhällets inträde (Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun, 2008).

Den östra delen av Ekerön är fornlämningstätt och har många kvarvarande värdefulla landskapselement som vittnar om det storskaliga herrgårdslandskapets historia. Dessa element består bland annat av allén mellan Ekebyhofs slott och Mälarens vatten i öster, den öppna odlingsmarken som idag utgör Ekebyhovsdalen, de fria vyerna i landskapet, diket, bebyggelsens placering i landskapet, ägogränser, bokskogen, slottsparken med arboretum, äppelgenbanken, historiska gångstigar med mera. Sammantaget utgör dessa landskapselement

viktiga markörer för markanvändningen och för de samhällsstrukturer som präglat området under lång tid (Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun, 2008).

Ekebyhofs slottsmiljö anlades på 1600-talet och huvudbyggnaden i trä, som än idag står på plats, började byggas år 1673. Under 1700-talet fick Ekebyhov fick sin nuvarande form med en karolinsk herrgårdsgroppering av byggnader och trädgård kring en mittaxel i barockens stilideal. Vid tiden anlades också allén, vilket var ett vanligt tillskott till större herrgårdsanläggningar (Kulturmiljöanalys Ekebyhofs slottsområde, Ekerö socken och kommun, Uppland, 2008).

Det omgivande landskapet präglades starkt av slottets verksamhet och den tillhörande parkanläggningen. Under historien har slottet haft många olika funktioner. Redan under 1600-talet och fram till början av 1960-talet fanns en betydande verksamhet för frukt- och grönsaksodling. Ekebyhofs odlingar och park skapade förutsättningar för kommersiell drift av handelsträdgårdsmästeri- och plantskoleverksamhet. Idag är slottsmiljön ett populärt utflykts- och turistmål för rekreation. Huvudbyggnaden med tillhörande byggnader används bland annat för kurs- och konferensverksamhet men fungerar även som ett centrum för kulturaktiviteter



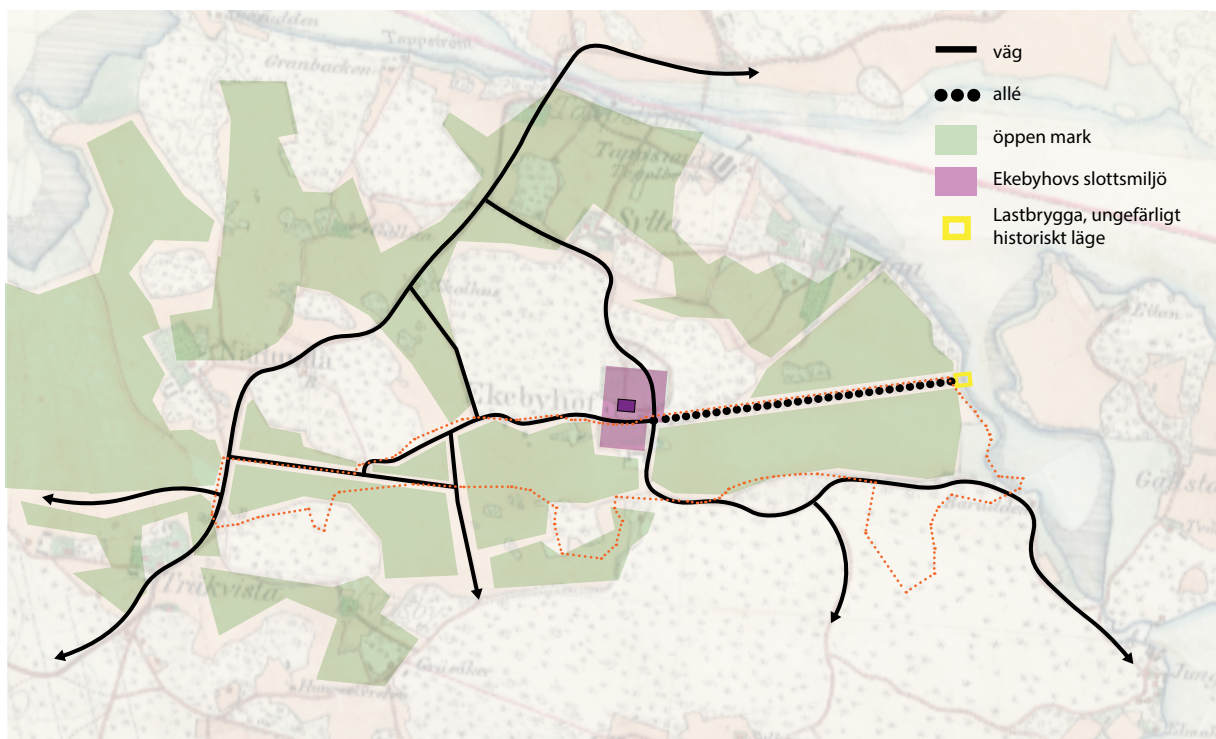
Historisk karta från 1901 (Häradskartan), Ekebyhovsdalen markerat i orange.

och olika evenemang såsom valborg-, midsommar- och bröllopsfirande (Kulturmiljöanalys Ekebyhovs slottsområde, Ekerö socken och kommun, Uppland, 2008).

Under lång tid, innan det moderna samhällets framväxt, hade slottet en mer prominent och betydande roll som maktcentrum med en vägstruktur som utformades med slottet i centrum. I öster markerar bland annat allén den tidigare så betydelsefulla vattenentrén till slottet. Här uppfördes en lastbrygga som blev en viktig knutpunkt där land- och vattenvägarna möttes. Förståelsen för vattenvägens betydelse för livsbetingelserna på östra Ekerön och den tidigare, troligtvis omsorgsfullt utformade anläggningen för de båtar som lade till vid slottets ägor, är svårtolkade och svårlästa i landskapet idag. Reningsverkets placering i den östra delen av allén samt Bryggavägens genomskärning av allén bryter upp den strukturella och visuella kopplingen mellan slottet och vattnet. Vattenbrynet är i dagsläget otillgängligt för allmänheten och spåren av den tidigare vattenentrén är uttraderad (Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun, 2008).

Dalgångens öppna rumslighet - rummet i den stora skalan - är av avgörande betydelse för kulturmiljön i Ekebyhovsdalen. Tack vare rumsliga relationer och siktlinjer tvärs och längs med dalgången - mellan

Ekebyhov och Ekebys bytomt samt mellan Ekebyhov och Mälaren - kan historiska förutsättningar och skeenden upplevas och förstås. Därutöver finns miljöer och landskapsrum med olika innehåll och karaktärer samt strukturella element och siktlinjer som förstärker den kulturhistoriska upplevelsen och läsbarheten av landskapet (Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen, 2023). Den öppna dalgången innehåller helheten av ett bevarat kulturlandskap och är i sig en berättelse om, ett av människor i flera hundra år bebott, brukat och hävdad landskap. Dalgången är därmed känslig för förändringar som försvagar förståelsen och läsbarheten av det kulturhistoriska landskapet som en sammanhängande jordbruks- och betesmark. Därför bör de vidsträckta vyerna i landskapet, från vägar och bebyggelse bibehållas, vilket gör kulturlandskapet lättförståeligt och tillgängligt. Om odlingslandskapets öppna struktur bryts upp och fragmenteras, kommer dessa kvalitéer att gå förlorade. Samma sak gäller för befintliga landskapsstrukturer och landskapselement (Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun, 2008). Mer om de kulturhistoriska värdena beskrivs på kommande sidor, under rubrikerna: *En gång kallat "Stockholms skafferit", Nuläge, Dagens kulturmiljövärden att värna*, samt det avslutande kapitlet, *Zonering och bebyggelse tillägg*.



Kartan visar en analys av det historiska vägnätet samt slottsområdet och utbredningen av öppen mark. (Ungefärlig plangräns illustreras med prickad linje i orange)

EN GÅNG KALLAT "STOCKHOLMS SKAFFERI"

Slottets ägor, i huvudsak lokaliserade i dalgången, var ursprungligen stora och nyttjades för odling. Funktionen bevarades in på 1900-talets första hälft då det här bedrevs en handelsträdgård och trädplantskola, framför allt med inriktning på fruktträd. Antalet fruktträd i plantskolan uppgick till över 60 000 plantor, men man odlade också grönsaker i stora växthus. Även om påtagligt stora delar av odlingsmarken idag är bebyggd, ger vägstrukturerna, ekonomibyggnaderna, den öppna dalgången, alléerna och de andra elementen i landskapet tillsammans en god bild av hur Ekebyhovs herrgård tidigare präglat området.

Även längre tillbaka i tiden brukades marken på olika sätt för traditionellt jordbruk och boskapsskötsel. Den västra, inre, delen av dalgången var uppodlad åkermark. Här finns gränsen kvar mellan de två skiftena i tvåskiftessystemet och går att avläsa i det raka långa diket som går i dalgången. Öster om den tvärgående vägen brukades marken till slätter och bete och hade en mer 'naturlig' karaktär.

** Bilderna är hämtade ur "Kulturmiljöanalys Ekebyhovs slottsområde, Ekerö socken och kommun, Uppland (2008)"*



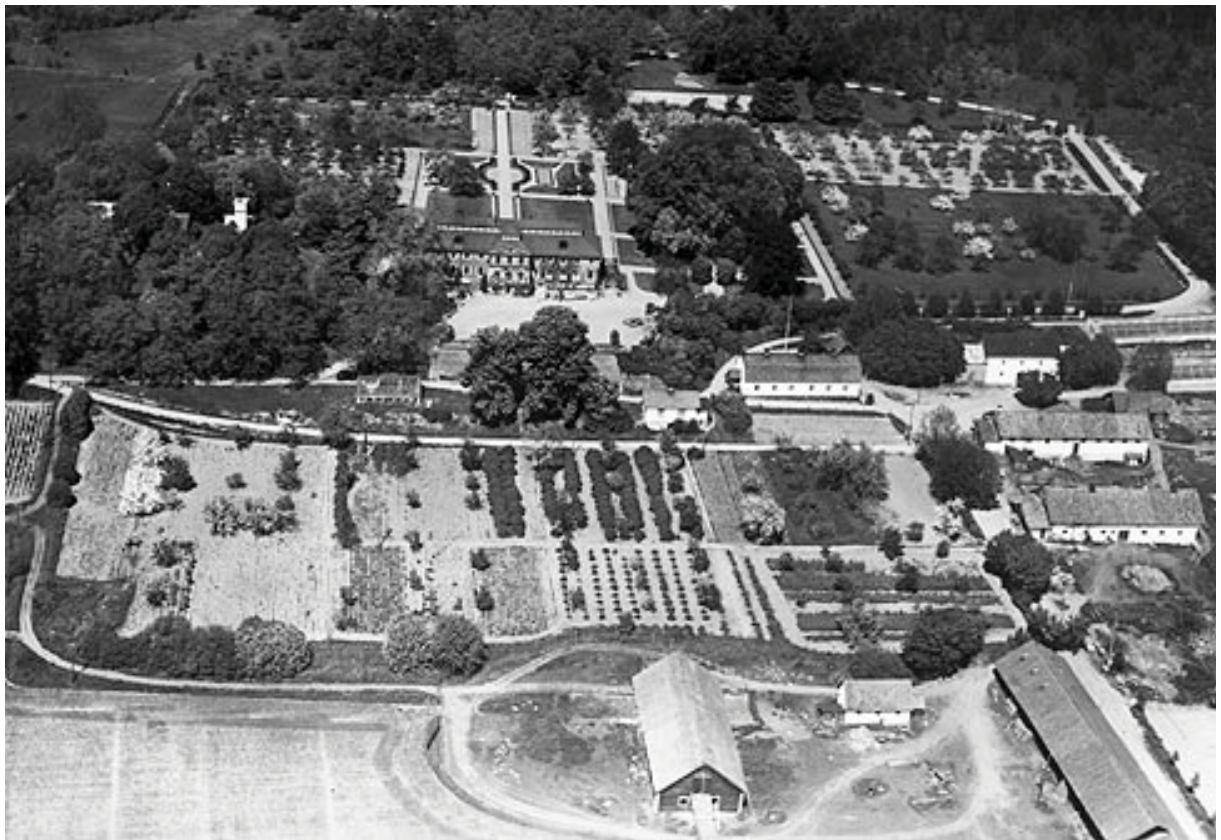
*Riven lada med vasstak belägen mittemot den befintliga ladan. Idag ligger delar av grundmurar kvar efter ladan i marken. Foto: Grundström, 1957, Nordiska museet. **



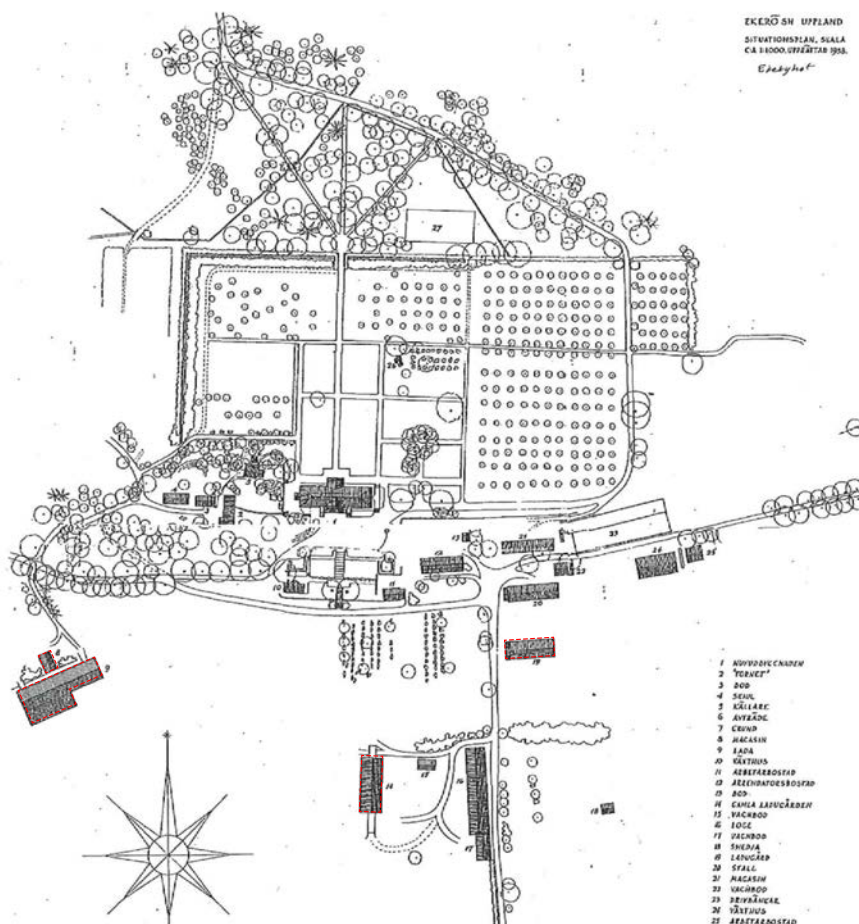
*Stallbyggnaden och ett numera rivet intilliggande oxstall med likartad utformning. Grundström 1957, Nordiska museet. **



Flygbild över Ekerön från 1958. Vid denna tid var ön fortfarande präglad av jordbruket med gårdar omgivna av öppet landskap och mindre skogshöjder. På ytan söder om Ekebyhovs slott bedrevs handelsträdgård och trädplantskola. Jämfört med dagens situation åskådliggörs den drastiska förändringen som skett under 1900-talets andra hälft. (Ungefärlig plangräns illustreras med prickad linje i orange)



Ekebyhovs slott med trädgård, park och odlingar. Bild: Ahrenbergsflyg 1936, Bildnr: FB-0250, Stockholms läns museum. *



Situationsplan upprättad 1958.
Nordiska museet, Herrgårdsarkivet. *
Historiska byggnader som idag inte
finns kvar är markerade med rött i
kartan. Det gäller två lador samt ett
oxstall.

NULÄGE

Östra Ekerön har sedan 1900-talets andra hälft genomgått stora förändringar. Herrgårdslandskapet med det öppna odlingslandskapet, som tidigare präglade större delen av östra Ekerön, har på flera platser brutits upp och fragmenteras vilket resulterat i att flera platser övergått till att bli "outnyttjade impediment" i det moderna samhällets framväxt. Med tiden har både bostadsområden och mindre verksamheter spridit sig allt närmre Ekebyhovsdalen, vilket bidragit till att den historiska användningen av landskapet blivit alltmer otydlig och svårläst (Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun, 2008).

Utmaningar och konfliktpunkter

Idag används området för många olika ändamål, från aktiv brukning av jordbruksmarken till att vara ett populärt rekreationsområde där olika fritidsorienterade aktiviteter såsom skidåkning, ridning, motion, lek och sport kan utövas (läs mer på sidan 22 under *Dagens funktioner och användning*). Att marken fortsatt brukas har ett högt kulturhistoriskt värde enligt Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun (2008). Vidare framgår att odlingslandskapet och andra viktiga landskapselement som utgör värdefulla karaktärsdrag

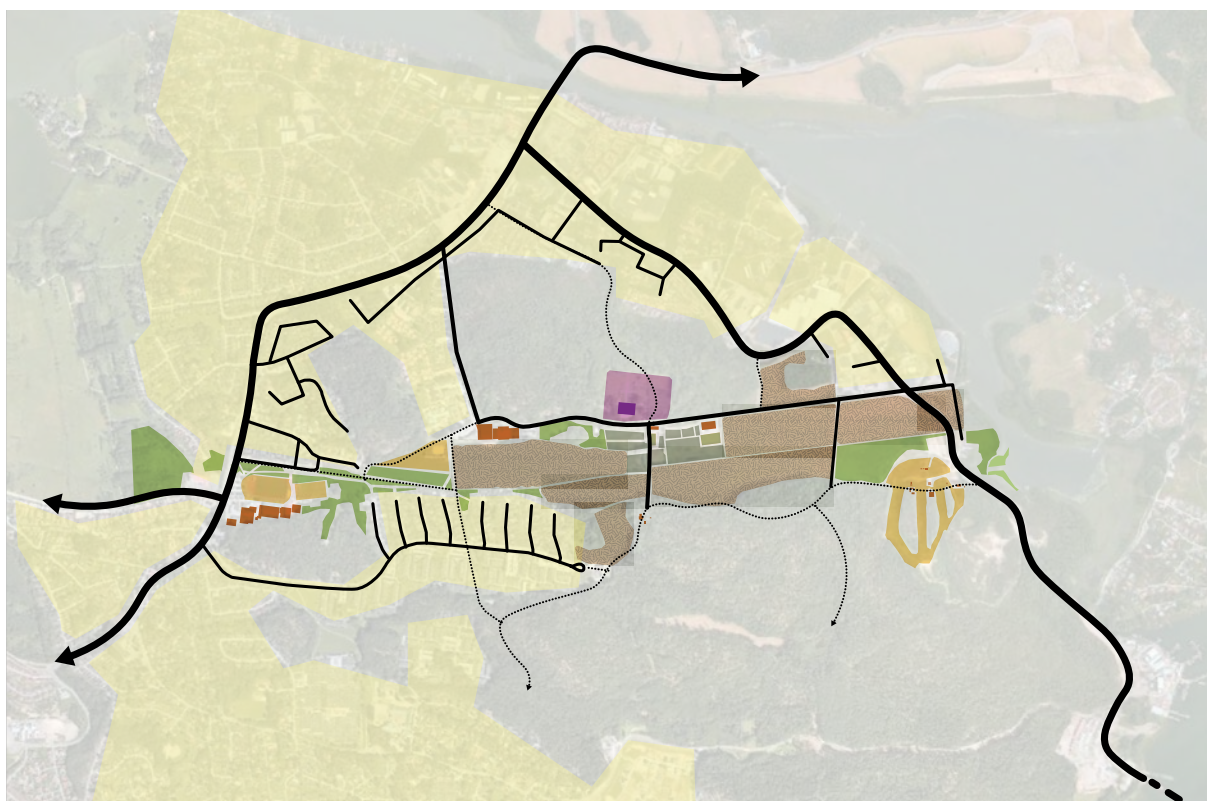
i området bör värnas och vårdas.

Samtidigt finns stora behov av rekreativa funktioner i dalen och ett tryck från olika aktörer att utvecklas, bland annat med nya bebyggelsestillägg och ökad tillgänglighet. Detta skapar potentiella konflikter, både mellan de olika fritidsorienterade verksamheterna och mellan de allmänna intressena som att värna den kulturhistoriska miljön respektive tillgången till rekreation. Gestaltningssvisionen med strukturplan gör ett försök att balansera olika intressen och värden utifrån vad platsen tål och föreslår en strategi för hur funktioner kan disponeras på ett respektfullt sätt så att värdefulla karaktärsdrag i Ekebyhovsdalen värnas och vårdas.

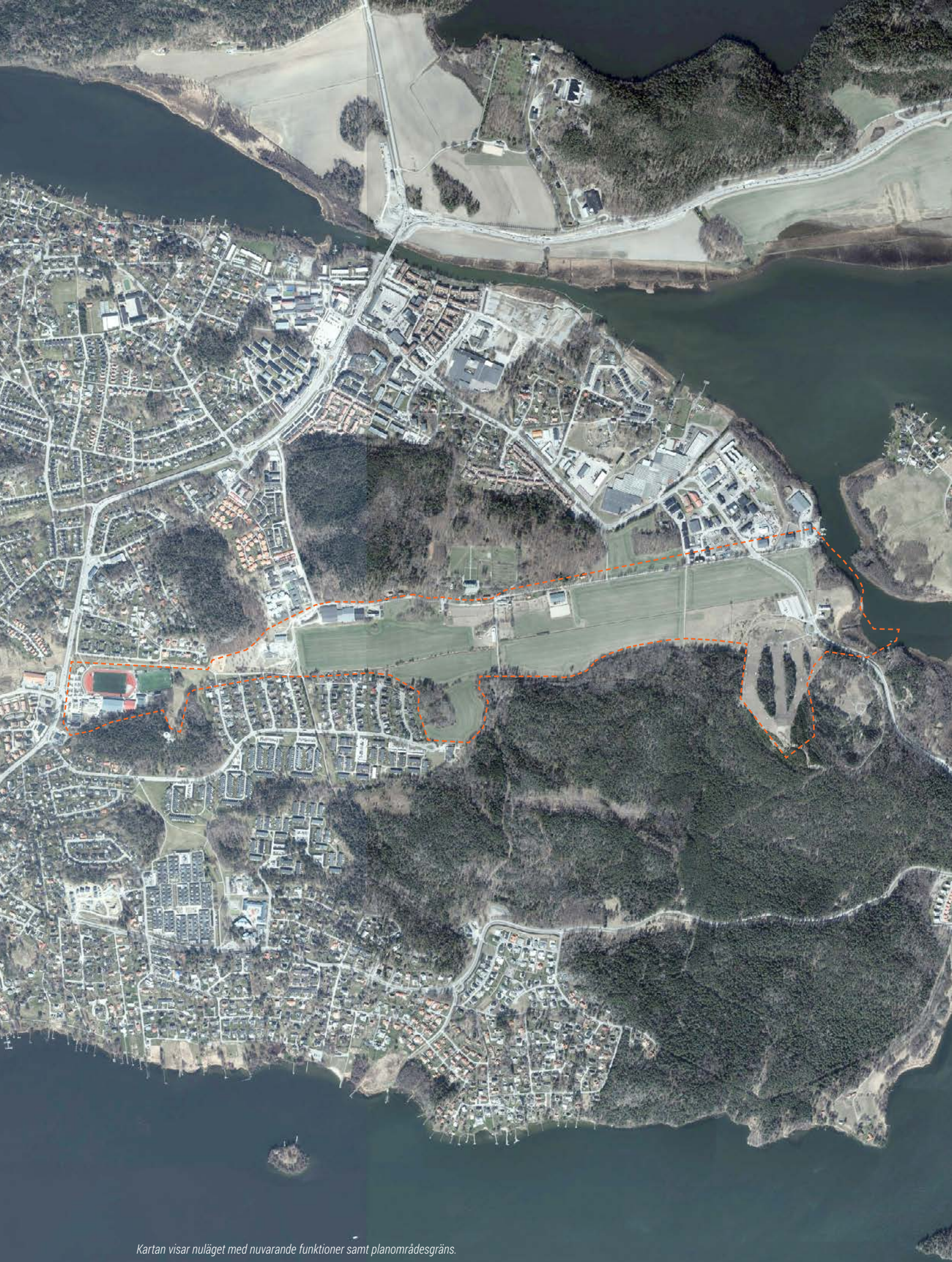
Kommunens översiktsplan

I kommunens översiktsplan ska Ekebyhovsdalen kunna utvecklas som aktivitetsområde, men ändå bibehålla sin öppna karaktär.

	huvudgata		åker
	lokalgata		slottsmiljö
	gångvägar /stigar		målpunkter
	hästhållning		bostadsbebyggelse
	gräs/äng		



Kartan visar den nuvarande markanvändningen samt huvudgatustruktur.



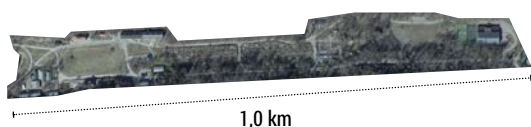
Kartan visar nuläget med nuvarande funktioner samt planområdesgräns.

REFERENSER OCH SKALJÄMFÖRELSE

Ekebyhovsdalen



Vinterviken



Gärdet



I framtagandet av strukturplanen för Ekebyhovsdalen har Gärdet respektive Vinterviken använts som referenser. Dessa två platser har både kvaliteter och funktioner som delvis efterfrågats i utvecklingen av Ekebyhovsdalen. Dessutom, genom att jämföra dessa platser med varandra, kan vi få en bättre förståelse för Ekebyhovsdalens storlek i ett större sammanhang.

Gärdet är ett öppet gräsfält alldeles intill Östermalm i Stockholm och är intressant med tanke på sin öppenhet och flexibilitet. Fältet fungerar som en paus i stadens puls och en mötesplats för de kringboende. Området är till ytan jämförbar med Ekebyhovsdalens öppna åkermark. En viktig skillnad ligger dock i dess sammanhang. Antalet människor som bor inom gångavstånd från Gärdet är mångfaldigt mycket större än vad som är fallet för Ekebyhovsdalen. Det är viktigt att ha med sig den aspekten vid planering av hur området ska utvecklas och driftas, så att det blir långsiktigt hållbart.

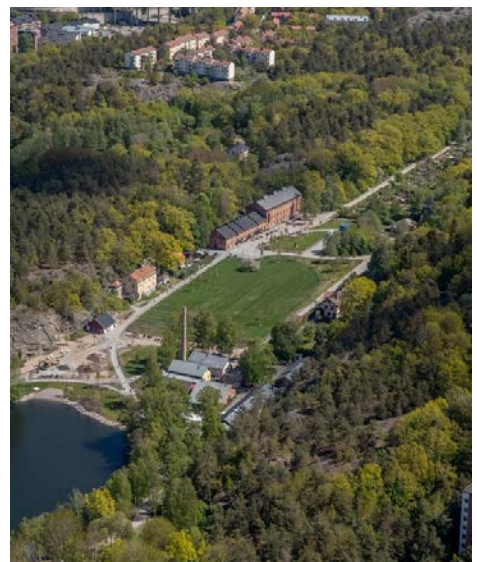
Vinterviken är, likt Ekebyhovsdalen, en dalgång och innehåller många funktioner som antingen finns i eller har efterfrågats i Ekebyhovsdalen. Öppna flexibla gräsmattor, ett trädgårdscafé, konferensanläggning och restaurang i äldre byggnader med kulturmiljövärden, idrottsfunktioner och en liten badstrand är funktioner som även skulle kunna fungera väl i Ekebyhovsdalen. Vinterviken är till ytan betydligt mindre än Ekebyhovsdalen men platsens funktioner och användning kan fungera som inspiration för delar av området.



Ekebyhovsdalens öppna åkerlandskap. Foto: Annika Ratzinger



Inspiration Vintervikens trädgårdskafé.



Flygbild Vinterviken. Foto:Lennart Johansson Stockholms stad
<https://via.tt.se/pressmeddelande/vinterviken-sanerad-till-sommarsasongen?publisherId=1213538&releaseId=3277904>



Referens Gärdet
<https://www.flickr.com/photos/assar/50057751438>



Flygbild Gärdet
<https://www.wikidata.org/wiki/Q1781556>

DAGENS FUNKTIONER OCH ANVÄNDNING

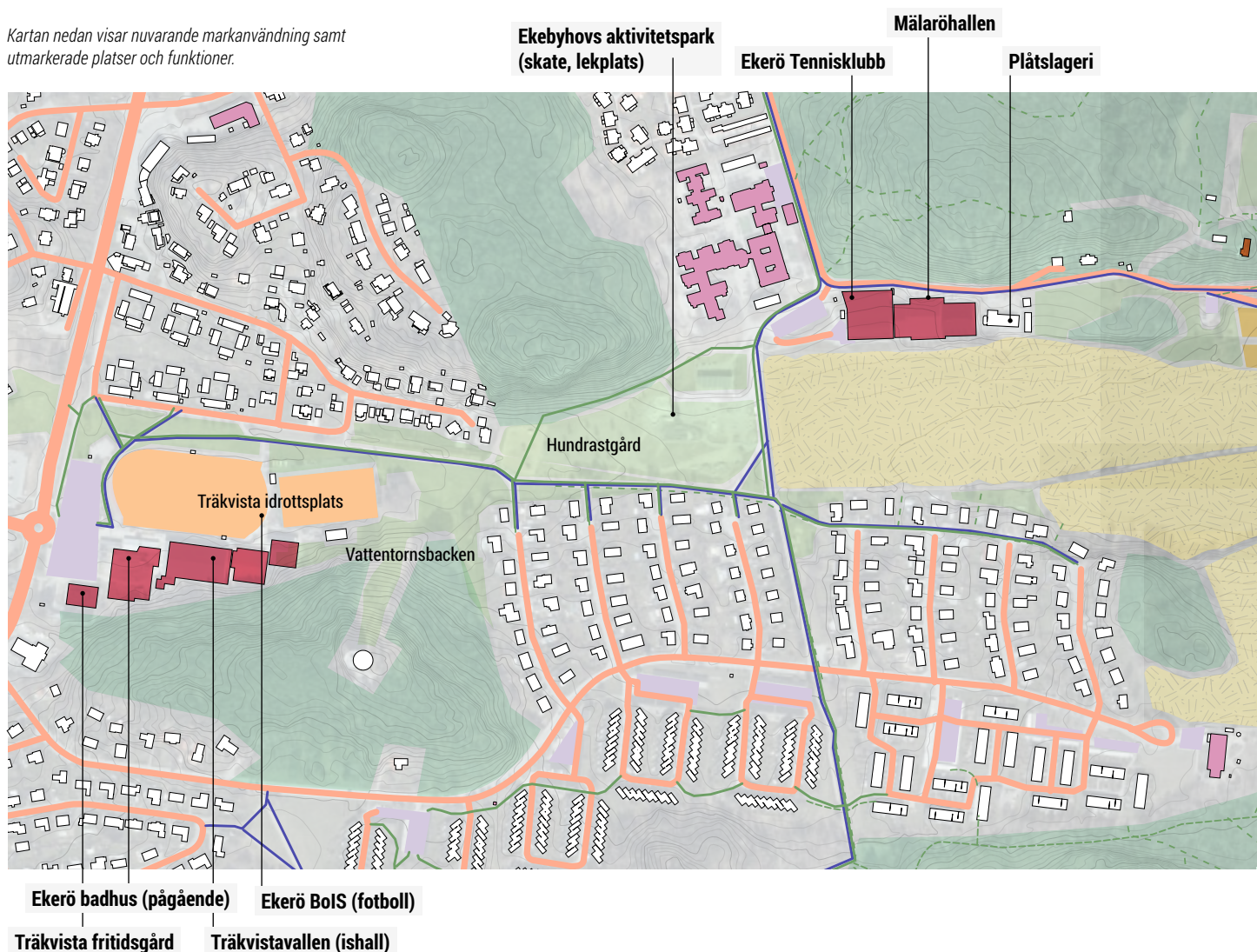
Ett stort antal verksamheter finns redan i dalens kanter och skapar liv och rörelse på platsen. Följande aktörer bedriver verksamheter med koppling till fritidsaktiviteter i området:

- Ekerö ridskola/Mälaröarnas ridklubb (MÄRK)
- Ekerö Mountainbike (MTB)
- Mälaröarnas Alpina Skidklubb (MASK)
- Mälarö Skid- och orienteringsklubb (MSOK)
- Ekerö BoIS (fotboll)
- Ekerö tennisklubb
- Ekerö IK
- Träkvista sjöscoutkår
- Mälarögymnasterna

Utöver de verksamma aktörerna finns också dessa sport- och fritidsanläggningar:

- Träkvista fritidsgård
- Mälaröhallen
- Ekerö badhus
- Ekebyhovs aktivitetspark
- Träkvistavallen
- Ekebyhovsbacken
- Jungfrusunds elljusspår
- Hundrastgård

Kartan nedan visar nuvarande markanvändning samt utmarkerade platser och funktioner.

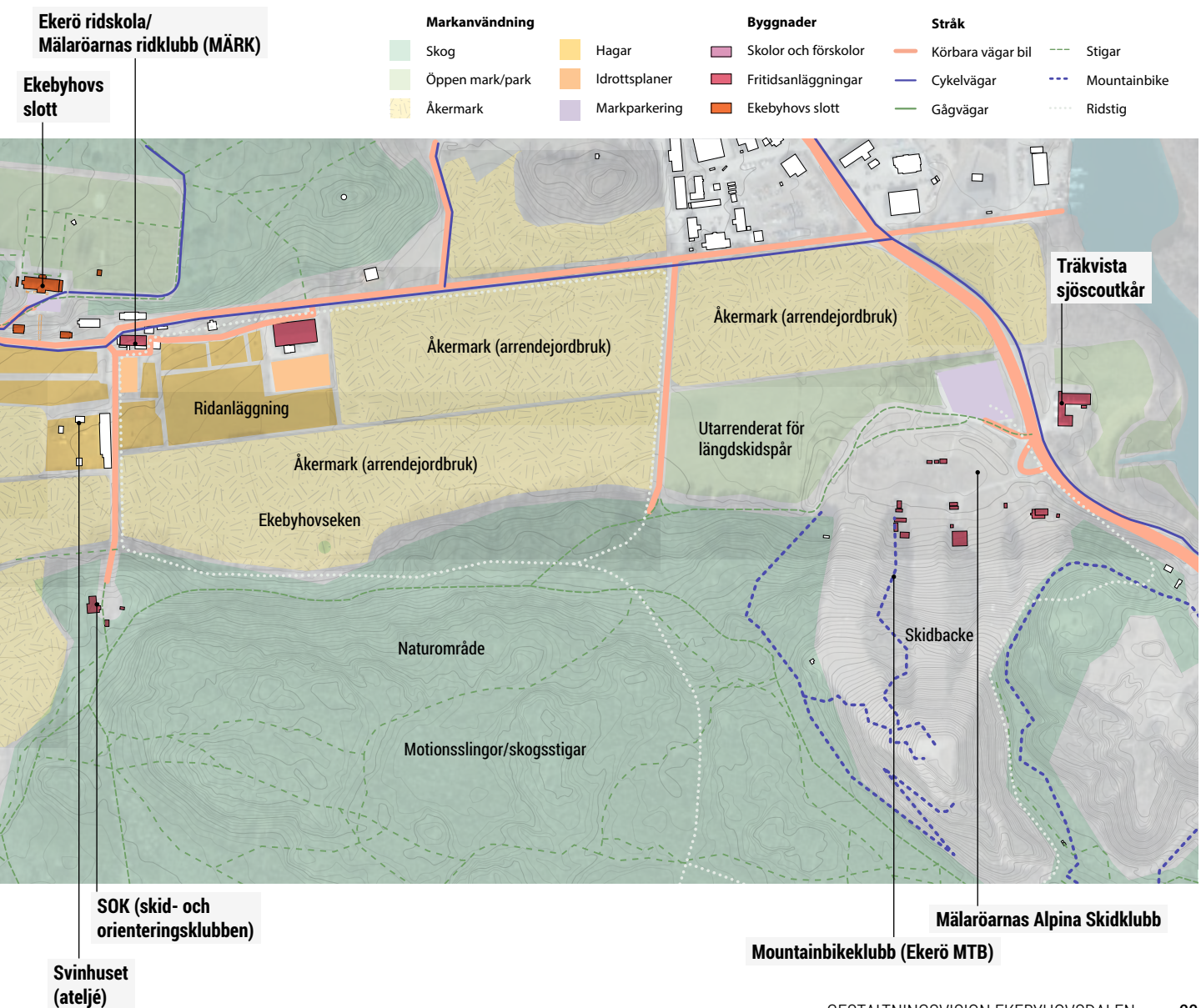




Idrott vid Träkvistavallen.



Skidåkning i Ekebyhovsbacken. Foto: Lisa Larsson



KULTURMILJÖVÄRDEN ATT VÅRDA OCH VÄRNA

Ekebyhovsdalen är som tidigare nämnts en öppen dalgång med anor från det historiska herrgårdsskapet. Fria vyer mot Jungfrusundsåsen och Ekebyhovs slott ger platsen sin starka karaktär. Den brukade marken och allén är betydelsefulla karaktärer som enligt flera olika kulturmiljöanalyser bör värnas. Vyer från dalkanterna och tystnaden är också viktiga för upplevelsen (Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun, 2008).

Allén, som sträcker sig mellan Mälarens vatten i öster och Ekebyhovs slott, anlades omkring 1700-talet som en vattenentré till slottet. Idag utgör den en värdefull del av den kulturhistoriska miljön. Allén omfattas av biotopskydd, vilket innebär att det är förbjudet att i och intill allén utföra åtgärder som kan skada träden och dess rötter eller på annat sätt skada naturmiljön i allén. I Sverige har alléer historiskt planterats sedan 1600-talet, framför allt i utpräglade odlingsbygder där de pryder infarts- eller landsvägar till gods och slott eller omger vägar till viktiga byggnader såsom kyrkor eller gårdar. Alléer skapar en tydlig entré och ger ett pastoralt intryck i det öppna odlingslandskapet och ramar in kulturmiljön. De ger ett karaktäristiskt inslag i landskapet med ett högt symbolvärde till de omkringliggande jordbruksbygderna.

Vägar som följer terrängen har ofta gamla anor, ibland sedan medeltiden. Gamla sträckningar bör beaktas även om trafikbehoven förändras, i synnerhet bör gamla huvudvägar fortsättningsvis vara farbara och synliga i landskapet (Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun, 2008). Ett äldre slingrande stigsystem finns bevarat i stora delar av området och visar hur man har rört sig genom landskapet i skogen och längs med skogskanten söder om dalgången. Det finns potential att återställa flera av de historiska stigarna (Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen, 2023).

Ekebyhovsdalen har stor potential att utvecklas. Däremot får ytterligare utveckling av området inte ske på bekostnad av den värdefulla natur- och kulturmiljö som området med byggnader, skog, mark, park och trädgård utgör. Nedan sammanställs viktiga rekommendationer att beakta vid en eventuell utveckling av området. Rekommendationerna nedan är en sammanfattning av utredningarna Kulturmiljöanalys Ekebyhovs slottsområde, Ekerö socken och kommun, Uppland (2008), Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun (2008) samt Kulturmiljö- och landskapsanalys

Ekebyhovsdalen (2023). Rapporten "Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen (2023)" är framtagen inom ramen för framtagandet av strukturplanen och bifogas som en bilaga till detta dokument.

- Dalgången ska bevaras och fortsättningsvis hållas öppen och fri från bebyggelse för att bevara områdets herrgårdsskap med fria utblickar och fria vyer mot Jungfrusundsåsen och Ekebyhovs slott. De vidsträckta vyerna i landskapet, från vägar och bebyggelse gör kulturlandskapet lättförståeligt och tillgängligt. Om odlingslandskapets öppna struktur bryts upp och fragmenteras, kommer dessa kvalitéer att gå förlorade. Öppenheten i dalgången är viktig för läsbarheten och förståelsen av landskapet liksom den visuella upplevelsen. Den öppna dalgången bevarar de historiska, rumsliga relationerna mellan nyckelobjekt i miljön och de siktlinjer som rent visuellt kopplar dem samman.
- Eventuell tillkommande bebyggelse inom området kring slottsmiljön bör inte uppföras i tidigare obebyggda lägen utan förläggas i historiska lägen för bebyggelse.
- För eventuellt tillkommande bebyggelse och förändringar kring och inom området skall höga krav ställas på anpassning till kulturmiljön. Vid nya tillägg i miljön ska slottets framträdande roll i landskapet vara en utgångspunkt liksom dess visuella kontakt med bytomten på andra sidan dalgången. Eventuella byggnader bör därför hållas till en låg envåningsskala och ett återhållsamt



Ekebyhovs slott 2022. Foto: Sunna Pfeiffer



Ekebyhovseken: Eken är sedan 1956 ett naturminne och bedöms vara omkring 500 år gammal. Foto: Annika Ratzinger

fotavtryck. Den historiska slottsträdgården och dess byggnader bör utgöra förebilder för eventuella nya byggnader, både i placering, storlek och uttryck.

- Herrgårdslandskapet bör värnas och vårdas så att dess storskalighet och tidigare betydelse som maktcentrum kan upplevas. Dessa strukturer innehar förutom samhällshistoriska och pedagogiska värden, även upplevelsevärden som bör värnas och vårdas framöver och vid behov.
- Den brukade marken och alléerna är betydelsefulla karaktärer som bör värnas. Vyer från dalkanterna och tystnaden är viktiga för upplevelsen.
- Allén ingår som en värdefull del av miljön vid Ekebyhov. Ett mål bör vara att återupprätta allén i dess hela längd ned till vattnet samt återupprätta den förfallna miljön vid vattnet.

Rekommendationer för eventuell framtida bebyggelse i olika zoner beskrivs vidare på sidan 74.



Vitputsat magasin från 1700-talet med tillbyggnader troligen från tidigt 1900-tal. *



F.d. loge och vagnbod varav en del möjligen kan härröra från 1700-talet. *

* Bilderna är hämtade ur "Kulturmiljöanalys Ekebyhovs slottsområde, Ekerö socken och kommun, Uppland (2008)"

NATURVÄRDEN IDAG

Ekebyhovsområdet utgör en del av en värdekärna i Ekerökilen i den Regionala utvecklingsplanen (RUFs). Det innebär särskild hänsyn och ansvar i samband med utvecklingsprojekt, för att säkerställa att de värden som finns kan bestå och utvecklas.

Enligt den naturvärdesinventering som gjorts (Naturinventering Ekerö kommun 2002) består naturvärdena i området främst av angränsande höga naturvärden i slottsparken och Jungfrusundsåsen.

Ekebyhovs slottspark i norr: Här finns äldre varierade trädbestånd med främst ädellöv och en del rödlistade arter och ett rikt fågelliv kopplat till parkmiljön. Området har ett intressant arboretum med många olika trädslag. Om naturvärdet för växt- och djurlivet skall bestå bör områdets karaktär med vildvuxna partier bevaras och skyddas mot bebyggelse och vägdragning. Det gäller särskilt grova träd, hålträd och död ved. Grova vidgreniga ekar skulle kunna friställas mer för att säkerställa och stärka arter som är knutna till träden och beroende av solljus och halvöppna miljöer. Om ången väster om Ekebyhovs slott slåttras eller betas kontinuerligt kan hävdgynnad flora återfås vilket på sikt även gynnar insektslivet.

Jungfrusundsåsen i söder: Området består huvudsakligen av hällmarkstallskog med höga naturvärden och en hel del äldre träd såsom tallar. Det är av värde för friluftslivet och är också naturvetenskapligt intressant med många olika geologiska terrängformer. Området är viltrikt och av fåglar häckar bland annat ormråv, bivråk, sparvhök, stenknäck, morkulla och skogsduva. I de

äldre områdena blommar hotade växter som ryl och orkidéerna knärot samt Jungfru Marie nycklar. I områdets sydvästra del vid Vikingaberget finns ett fornminnesområde med fornborg och här står också en stor tall, som utgör ett naturminne. I den norra delen av Jungfrusundsåsen, i åkerkanten reser sig Ekebyhovseken som syns över gårderna från Ekebyhov. Ekebyhovseken utgör ett av länets 140 olika naturminnen.

Jungfrusundsåsen är ett välbesökt friluftsområde och det stora antalet besökare i kombination med en rik och intressant flora och fauna samt geologiska kvaliteter gör området särskilt värdefullt.

Delar av området är dock drabbade av igenväxning med inslag av gran. Skogsbruket bör även i fortsättningen bedrivas naturvårdsinriktat, utan kalavverkning. Värdena kan skadas av exempelvis grustäkt, schaktning, vägbyggnad, okontrollerad masstippning, kalavverkning och hästtramp på erosionsbenägen mark.

Den öppna dalen: I själva Ekebyhovsdalen saknas idag höga naturvärden, då huvuddelen av marken brukas som åker. Här finns dock potential att nyskapa biotoper med olika växter som är kopplade till brynmiljöer, vattenmiljöer och potentiella våtmarker, med möjlighet att förbättra förutsättningarna för exempelvis fågellivet (se kommande sidor).

Den produktiva jordbruksmarken har ett högt värde både för landskapsbilden och för produktion av foder och mat. Vid en eventuell förändrad användning av jordbruksmarken bör man säkerställa att en framtida återställning till jordbruk är möjlig.



Kartbild över Stockholms regionala gröna struktur med värdekärnor och svaga samband. Ekebyhovsdalen (rött) är del i en värdekärna i Ekerökilen, en av regionens gröna kilar. Källa RUFs.



Karta över de gröna kilarna (Rufs). Ekerön (markerad med röd ring) är en del av Ekerökilen och en viktig en av Stockholms regionala gröna struktur. Källa RUFs.



Åkerlandskap i dalen: Dalen i sig representerar inte de högsta naturvärdena idag, däremot finns här potential att skapa en hög biologisk mångfald i våtmarksmiljöer med tillhörande ängsvegetation. Foto: Sunna Pfeiffer



Biotopskyddad allé: Björkuddsvägens allé består av blandade trädslag i varierande åldrar, inklusive döda träd samt nyplanterade. Foton: Annika Ratzinger



Blandskog i norr: Slottsskogen innehåller många olika trädslag och habitat för bland annat fågelarter. Foto: Sunna Pfeiffer



Hällmarkstallskog i söder: Jungfrusundsåsen har höga naturvärden i sin barrdominerade skogsmiljö. Källa: www.naturkartan.se

POTENTIAL ATT ÅTERSKAPA VÅTMARKER

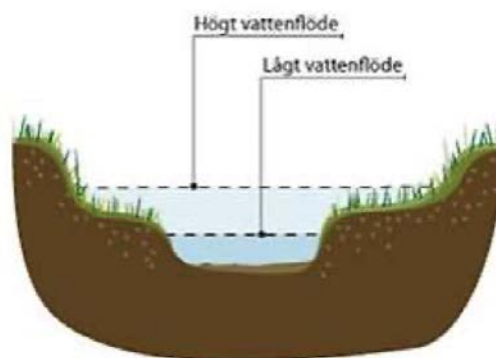
Under 2020 togs våtmarksutredningen "Våtmarksutredning av fyra områden i Ekerö kommun" fram. Syftet med uppdraget var att utreda lämpliga placeringar av våtmarker, däribland Ekebyhovsdiket i Ekebyhovsdalen. Utredningen redovisar olika åtgärdsförslag för anläggning av våtmarker med lämplig utformning och dimensionering. Förslaget handlar bland annat om att utveckla det befintliga diket genom att anlägga dammar, våtmarker och strömsträckor samt att tillgängliggöra vattenkontakten med fler stigar eller träspänger. Åtgärderna ska bidra till att fördröja vattenflöden, fånga upp fosfor och minska den negativa påverkan på Mälarens vattenkvalitet, men också bidra till biologisk mångfald och öka de rekreativa kvaliteterna.

Åtgärder för att gynna biologisk mångfald: Genom att skapa permanenta vattenytor gynnas groddjur och vatteninsekter. Större översvämningsytor på våren lockar till sig fåglar. Genom att klippa eller slå omkringliggande mark hålls vattenytorna solbelysta vilket gynnar groddjur och insekter. Det rekommenderas att skapa mindre högar med stenar eller trästockar som kan användas som övervintringsplatser för groddjur. Sådd med inhemsk ängsfröblandning runt våtmarken lockar till sig fjärilar, bin och andra pollinerande insekter.

Åtgärder för att tillgängliggöra området för allmänheten: Våtmarksutredningen föreslår anläggande av ny stig längs vattenstråket samt ett par nya broar och en rastplats. Stigen tillgängliggör området för allmänheten och skapar möjlighet att gå flera olika slingor.

Drift: Våtmarker kan skötas relativt extensivt, och intilliggande åkermark kan fortsatt vara i bruk om så önskas. Drift av kantzoner vid återmeandrade vattendrag och våtmarker i jordbruksmark kan även samordnas med lantbrukare som kan sköta utvalda delar. Mer information och rådgivning kring drift finns att läsa i underlagsrapporten "Våtmarksutredning av fyra områden i Ekerö kommun, WRS 2020".

Det finns möjlighet att få denna typ av projekt finansierat via LONA-medel (Lokala Naturvårdssatsningen) som kan täcka upp till 90 % av kostnaden vid anläggande av våtmarker. Detta stöd inkluderar även tillgängliggörande för rekreationsändamål. Andra statliga bidragsformer som finns för att anlägga dammar eller våtmarker är LOVA (lokala vattenvårdsåtgärder) eller miljöinvesteringstöd inom landsbygdsprogrammet för att anlägga eller restaurera våtmarker i odlingslandskapet.



Tvästegsdike. Källa: Våtmarksutredning av fyra områden i Ekerö kommun, 2020-11-26.



Översiktsskild över åtgärdsförslag för Ekebyhovsdiket. Källa: Våtmarksutredning av fyra områden i Ekerö kommun, 2020-11-26.



Foto av befintligt dike (åkern norr om skidbacken), vy i riktning västerut. Källa: Våtmarksutredning av fyra områden i Ekerö kommun, 2020-11-26.



Foto av område norr om skidbacken föreslaget för utveckling av våtmark, vy i riktning österut. Källa: Våtmarksutredning av fyra områden i Ekerö kommun, 2020-11-26.

SAMMANFATTNING VÄRDEN OCH POTENTIAL

Utifrån de kvaliteter och värden som är karaktäriserande för Ekebyhovsdalen har fyra olika teman identifierats. Dessa teman knyter an till hur platsen används idag och dess historia, men också till de viktiga de landskapselement som finns inom området. De fyra karaktärerna hjälper till att skapa ett ramverk och en inriktning för områdets olika delar, så att exempelvis aktivitet och rörelse samlas på lämpliga platser medan stillhet och lugnare rekreation kan ges utrymme på andra platser. Det kan även inspirera till gestaltning och karaktär i de olika delarna.

AKTIVITET OCH RÖRELSEMÖJLIGHET



EN RÖRELSERIK MÅLPUNKT!

Visionen har som mål att visa på möjligheter att ytterligare stärka och gestalta funktioner som uppmuntrar till fysisk aktivitet och rörelse, såsom idrott/sportaktiviteter, lek och spontan rörelse.

KULTURLANDSKAP OCH TRÄDGÅRDSHISTORIA



EN KULTUR- OCH ODLINGSNOD!

Området intill slottet ges potential att utvecklas och förstärkas med både de kvaliteter som finns idag men som också historiskt funnits på platsen, såsom odling.

SKOG OCH NATUR



ETT LEKFULLT SKOGSBRYN!

Trädbevuxna höjder ramar in Ekebyhovsdalen. Visionen visar på möjligheter att med enkla tillägg gestalta lekmiljöer i samklang med naturen, genom exempelvis så kallade lekotoper.

VATTEN



ETT VATTEN- STRÅK!

Diket genom dalen föreslås att utvecklas i syfte att skapa ett rekreativt och pedagogiskt mervärde och samtidigt återta vattnets flöde och låta det ge liv åt en större biodiversitet i dalen.

3. BRED FÖRANKRINGS- PROCESS

VAD TYCKER MEDBORGARNA?

Inom ramen för projektet har en medborgarkonsultation i form av en digital kartenkät genomförts där totalt 680 personer svarade. Syftet med enkäten var dels att samla in kunskap om hur Ekebyhovsdalen används idag och vilka värden som uppskattas, men även få in förslag och idéer på hur Ekebyhovsdalen kan utvecklas i framtiden. Resultatet visar att medborgarna är engagerade och bryr sig om den framtida utvecklingen. I enkäten nämns både positiva och negativa synpunkter kring flera av platserna. Nedan redogörs kortfattat för de viktigaste medskicken.

Platser som upplevs som positiva

Dalen: Ekebyhovsdalen är en plats som uppskattas, framför allt för sin fridfullhet och lugn, med öppna siktlinjer över odlingslandskapet och där landmärken som slottet och skidbacken är närvarande i bakgrunden. Många betonar vikten av att bevara öppenheten och att inte bebygga åkermarken. Siktlinjer och vyer mot slottet från den öppna ången norr om Knalleborgs förskola är en plats som särskilt pekas ut. Dessa kvaliteter bidrar bland annat till ett lugn och stillhet som ger en slags hemkänsla. Dessutom bidrar det till ett vackert kulturlandskap. Dalen som helhet och dess öppna vyer ska ses som den enskilt viktigaste aspekten att beakta i utvecklingen av Ekebyhovsdalen enligt medborgarna, vilket också har legat till grund för ställningstagandena i förslaget för strukturplanen.

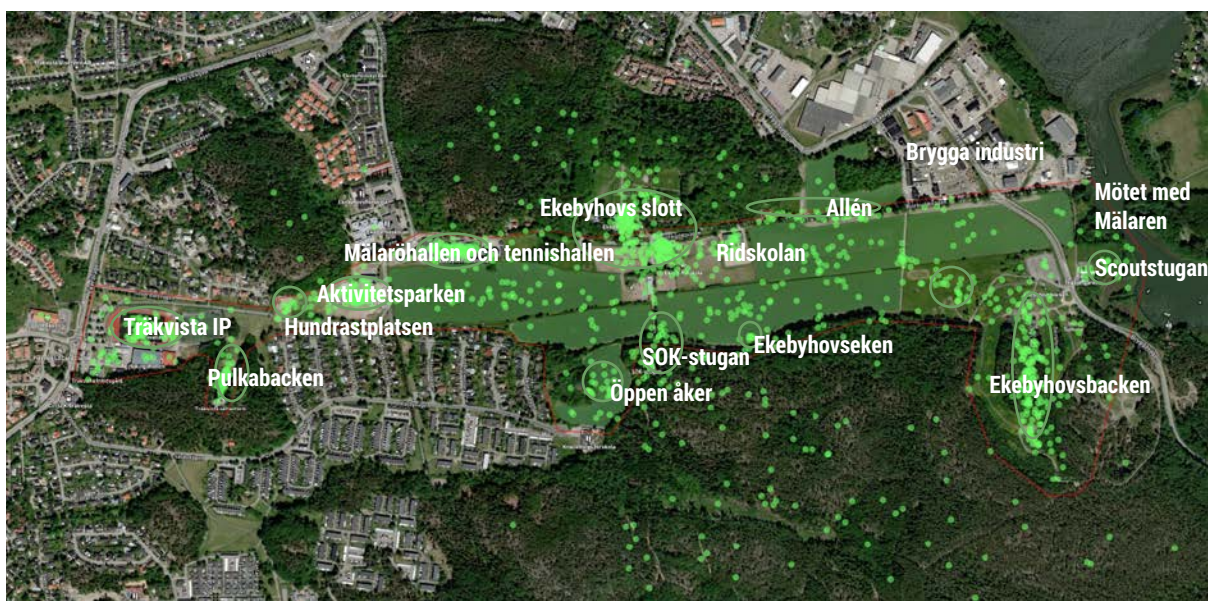
Ekebyhovs slott: Ekebyhovs slott och slottsområdet är en av de platser som entydigt framträder som mest positivt i dalen. Den vackra träbyggnaden är den självklara målpunkten för olika aktiviteter och evenemang året om. Slottet är en omtyckt målpunkt som attraherar många Ekeröbor i alla åldrar. Slottet är även en populär mötesplats för att avnjuta mat och fika. Utemiljön, slottsparken med äppelgenbanken och bokskogen lyfts fram som viktiga platser för lugn och stillhet.

Ekebyhovsbacken: Skidbacken är mycket uppskattad, framförallt under vinterhalvåret. Ekebyhovsbacken beskrivs som en samlingspunkt med vacker utsikt över Ekerö och omgivande kommuner och en plats där det finns möjlighet till ett aktivt liv året om.

Allén: Uppskattas av många då det ger en rolig upplevelse av dalen. Många medborgare svarade att de uppskattar att promenera och cykla i allén året om, mycket tack vare vyerna av det vackra landskapet och de gamla husen runt om.

Ekebyhovseken: Ekebyhovseken lyfts fram som en viktig symbol och ett historiskt monument för Ekerö kommun.

Träkvista IP, Mälaröhallen och Aktivitetsparken: Övriga platser som lyfts är aktivitetsparken,



Kvaliteter: Kartan visar de platser som medborgarna pekat ut som positiva.

Mälaröhallen och Träkvista IP. Dessa är väl använda och uppskattade av många, då det finns många möjligheter att utföra olika slags sporter/aktiviteter för olika åldersgrupper.

Platser som upplevs som negativa

Träkvista IP, Mälaröhallen: Det är tydligt att det finns en hel del otrygghet och oro kopplat till området kring Träkvista IP och Mälaröhallen. Otryggheten är framför allt kopplat till bristfällig belysning och otydligt utformade ytor som skapar konfliktpunkter vid möten mellan biltrafik och gående/cyklister. Träkvista IP lyfts fram som otrygg i vissa delar, exempelvis är det stökigt vid den stora parkeringen vid Ekerövägen och vid återvinningen. Andra frågor som lyfts fram som negativa är brist på parkeringsplatser.

Aktivitetsparken: Parken upplevs som "utslängd" i landskapet och saknar koppling till dalen som helhet gällande utformning och placering. Brist på mikroklimat såsom skugga gör att det under varma somardagar är jobbigt att spendera en längre tid på platsen. Många medborgare efterfrågar en lummigare och mysigare utformning, med en bättre inramning av fler växter. Bland de mer negativa kommentarerna framträder en känsla av otrygghet. Under kvällstid lyfts aktivitetsparken fram som en särskilt otrygg plats med stökiga ungdomsgång och det händer en del oönskvärigheter här kopplade till alkohol och droger.

Allén: Mängden biltrafik beskrivs som negativ då det förstör upplevelsen av att gå och cykla genom allén.

Samtidigt upplevs vägen som otrygg då den är för smal vid möten med biltrafik och många tycker att biltrafiken kör för fort. Vidare önskas genomfartstrafik förbjudas. Avsaknaden av belysning beskrivs också som otrygg på kvällar och under de mörka timmarna av vinterhalvåret.

I den östra delen av allén vid vattenbrynet tar byggnaderna bort närheten och kopplingen till vattnet.

Brygga industri: Industriområdet beskrivs som ett stökigt, tråkigt och fult område som inte riktigt passar in i Ekebyhovsdalen. Byggnadernas utseende, karaktär och placering förstör bilden av det vackra landskapet och den fridfulla miljön.

Parkeringsytan intill Ekebyhovsbacken:

Parkeringsplatsen beskrivs som ödslig och som under kvällstid blir en samlingsplats med vad som upplevs som mycket stök.

Övrigt: Nya funktioner som på senare tid adderats i dalen på spridda ställen såsom aktivitetsparken, parkeringsplatser, ridhus med mera gör att dalen naggas allt mer och riskerar att förlora sin charm.



Brister: Kartan visar de platser som medborgarna pekat ut som negativa.

VAD TYCKER MEDBORGARNA?

Viktiga rörelsestråk

Björkuddsvägen med allén och gångstråket vidare västerut framstår som den viktigaste rörelseaxeln i området, tillsammans med tvärande stråk och kopplingar norrut och söderut. Jungfrusundsåsens många stigar och Slottsskogen är viktiga rekreationsområden som kopplar till dalen.



Tolkning: de viktigaste stråken med kopplingar till omgivningen.

Förändringspotential

I den digitala enkäten ställdes två frågor till medborgarna angående platsens möjligheter i framtiden: "Finns det något som du saknar i närområdet idag?" och "Vad är viktigast att tänka på när Ekebyhovsdalen utvecklas?". Nedan kategoriseras och sammanfattas ett urval av de inkomna förslag som lyfts fram mest:

Bevara dalens öppenhet och natur

Bevara naturen och exploatera inte åkermarken är det enskilt viktigaste medskicket utifrån enkätsvaren. De svarande uppskattar lugnet, stillheten och de vackra vyerna i landskapet. Samtidigt lyfts många önskemål om nya funktioner som kan läggas till, men att det då är viktigt att hitta en balans så att platsen kan behålla sin själ. Vidare svarade många att de vill bevara skogen och låta den vara orörd. Betesdrift och inslag av ängsmarker fanns också med som förslag.

Satsa på rekreations-, fritids- och aktivitetsmöjligheter

Många olika förslag kom in för hur rekreations-, fritids- och aktivitetsmöjligheter kan utvecklas i Ekebyhovsdalen. Bland annat önskades: fler promenadstråk, bättre cykelmöjligheter, 4H-gård, fler mötesplatser såsom grillplatser och utflyktsmål, utomhusscen, dansbana, friluftscener, utegym, beachvolleyboll, klättercenter, konstsnöspår, längdskidspår, utkikstorn, rullskidbanor, frisbeegolf, parkourbana, utomhusbanor för tennis, mysigare lek- och skatemiljö, större ytor för hästar, ridstigar, åretruntaktiviteter vid Ekebyhovsbacken och en toppstuga på skidbacken, bättre mountainbikeslingor med mera.

Vårda, värna och utveckla slottsmiljön

Slottsmiljön uppskattas av många men det finns potential för utveckling. Bland annat önskas att Ekebyhovsparkens trädgårds- och parkhistoriska värden förstärks och återfår sitt ursprungliga utseende. Slottets arboretum skulle kunna utvecklas

BARN OCH UNGDOMAR

För att nå ut specifikt till barn och ungdomar har elever från Träkivsta skola och Ekebyhovsskolan samt ungdomar från Idélabbet involverats i form av workshops. Syftet var att få en bättre nulägesbild om hur barnen och ungdomarna använder platsen idag men även att få in deras idéer och förslag på hur Ekebyhovsdalen kan utvecklas. I samtliga workshops fick barnen svara på fyra frågor: 1. "Vad är det bästa med Ekebyhovsdalen?", 2. "Vad är mindre bra/det mest negativa med Ekebyhovsdalen?", 3. "Om du fick bestämma, vad skulle du vilja se i Ekebyhovsdalen? Finns det något du saknar?", 4. "Hur skulle du vilja använda Ekebyhovsdalen i framtiden?".

Sammanfattningsvis uppskattar barn och unga att det är nära till allt och att alla aktiviteter och platser ligger samlade. De tycker att allén är vacker och vill behålla känslan av åkern. Utsikten från skidbacken är också något som de uppskattar. Det är fint att området är öppet med fri sikt.

Det mest negativa med Ekebyhovsdalen enligt barn och unga är den höga trafiken på vägen i allén vilket gör det osäkert att gå och cykla. Allén är smal och det blir svårt vid möte med bilar. Det saknas också gång- och cykelväg hela vägen och belysningen är

otillräcklig. Åkern är svår att röra sig genom och under skoltid får man inte använda gymmet eller skateparken.

Inför framtiden önskar de yngre åldersgrupperna att området ska vara en plats för aktivitet och rörelse, där de kan ha kul och må bra tillsammans med familjen. En mängd olika aktiviteter nämns, såsom parkourbana, basketplan, dansbana, zipline, minigolf, paintball och mer. De vill också ha fler lekplatser och utmanande klätterställningar, en cykelbana, ordentliga cykelbanor, och mindre trafik runt Ekebyhovsskolan. Andra önskemål inkluderar en trevlig trädgård, café eller kiosk, kulturskola och bevarande av naturen så mycket som möjligt.



Dialog i Ekebyhovsskolan. Foto: Ekerö kommun



Skate i aktivitetsparken. Foto: Alies Torfs



Skogsvistelse. Foto: Kerstin Olsson

FRITIDS AKTÖRER

FÖRENINGAR

I arbetet med strukturplanen för Ekebyhovsdalen har representanter från föreningar kopplade till fritidsaktiviteter som är verksamma i och i anslutning till Ekebyhovsdalen bjudits in till samtal. De verksamma föreningarna har delvis skilda intressen. Några av de viktigaste frågorna som lyfts av föreningarna handlar om följande:

- Ridklubbens önskemål om att utöka sin verksamhet.
- Tennisklubbens behov av nya utomhusbanor.
- Upprustning/utveckling av byggnader och faciliteter vid skidbacken.
- En förbättrad parkeringssituation.
- Möjlighet till åretruntverksamhet som barmarksträning, utegym mm vid skidbacken.
- Förbättrat underhåll av mountainbikespår.
- Önskan om att skogen bör vara orörd med tanke på sitt egenvärde för motion, friluftsliv och orientering är viktigt.
- EIK har önskemål om fler inomhushallar och ett sportcenter. De ser gärna att idrotten planeras i synergi med natur och kultur, att det tas fram en vision för Träkvistavallen och att all idrott binds ihop i Ekebyhovsdalen.

Många av önskemålen är möjliga att inkludera i strukturplanens vision medan andra kommer att hanteras i den efterföljande planeringen.

Ställningstagandet att låta skogen vara relativt orörd med nya funktioner och stråk endast i skogsbrynet är en del av förslaget som samstämmer med de önskemål som kommit in under processen.

Frågan om utökad verksamhet med nya byggnader i det som idag är öppna ytor framför slottet är mera komplex, då flera föreningar önskar bygga ut sina verksamheter medan både medborgarkonsultationen och kulturmiljöanalysen starkt betonar vikten av att bevara de öppna siktlinjerna. Därför har strukturplanen inte redovisat några storskaliga tillkommande byggnadsvolymer i anslutning till slotts- och intilliggande gårdsmiljö.

Enstaka tillägg som utomhustennisbanor, utökade parkeringsplatser och utegym har redovisats på en övergripande nivå i strukturen.

Underhåll och åretruntverksamhet möjliggörs inom strukturplanen men lämnas i huvudsak till kommande planeringsskeden.



Orientering, ridsport och fotboll. Foton: Ekerö kommun

4. GESTALTNINGS- VISION

VÄRNA DET ÖPPNA LANDSKAPET

Två viktiga ingångar till förslaget har varit att värna det öppna landskapet men samtidigt att möjliggöra för nya funktioner och aktiviteter. Förslaget till strukturplan utgår från ställningstagandet att (1) Bevara det öppna landskapet, och att (2) Skapa nya aktivitetsmöjligheter genom att aktivera kanterna och brynen kring dalen.

1. Bevara det öppna landskapet

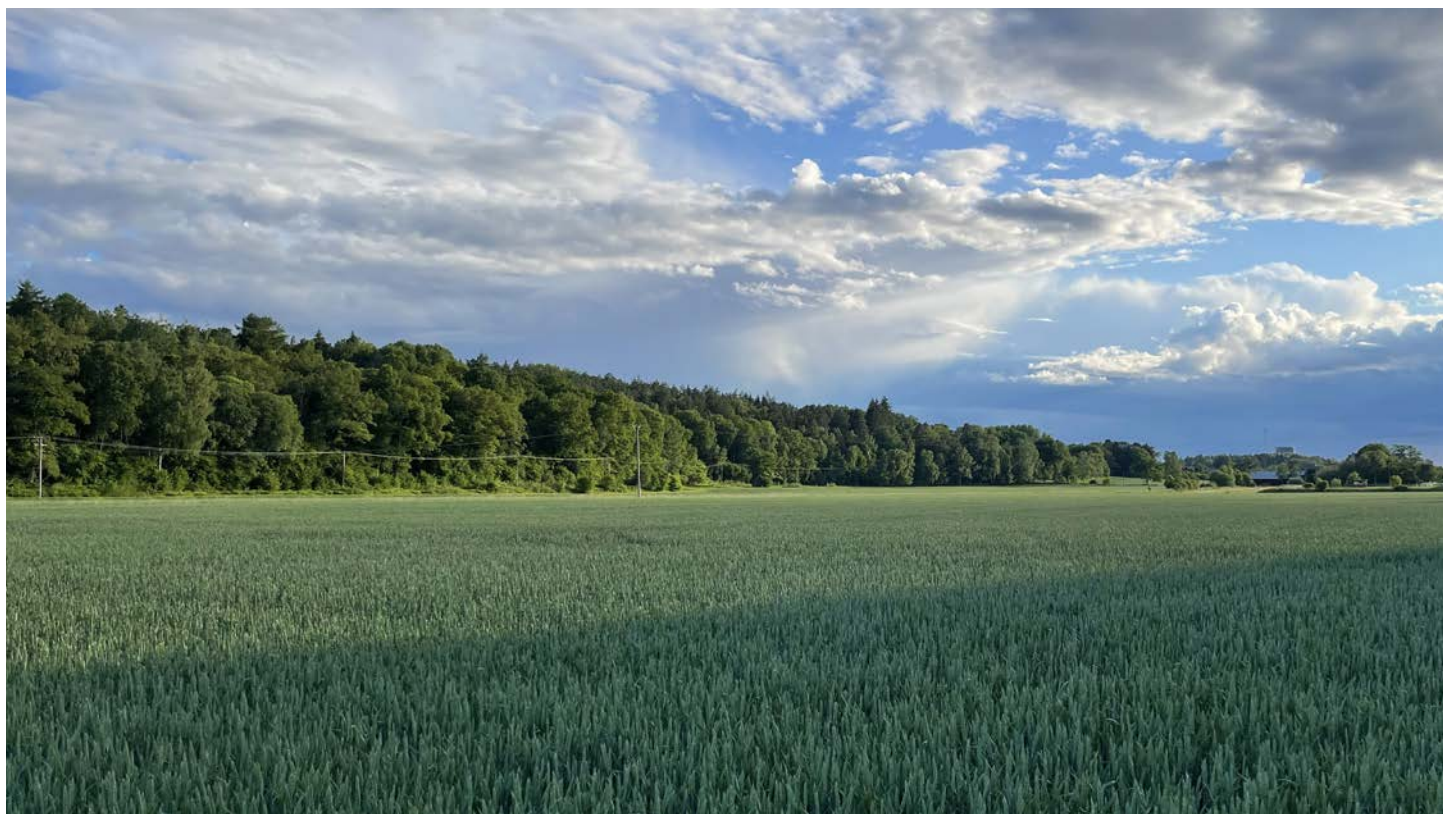
De vackra landskapsvyerna är ett värde som lyfts både av medborgarna och i kulturmiljöutredningar. Förändringar får ske, men den allmänna inställningen är tydlig: förändra inte för mycket. Dalen ska fortsatt vara en lugn plats med vackra landskapsvyer. Detta budskap har bidragit till strukturplanens tydliga strategi att hålla tillkommande byggnader i kantonerna så att siktlinjer bevaras och det skapas tydliga gränser. Rött område i den schematiska kartan här intill pekas ut som prioriterat för fri sikt och därmed bör bebyggelse undvikas.

2. Skapa en levande aktivitetspark

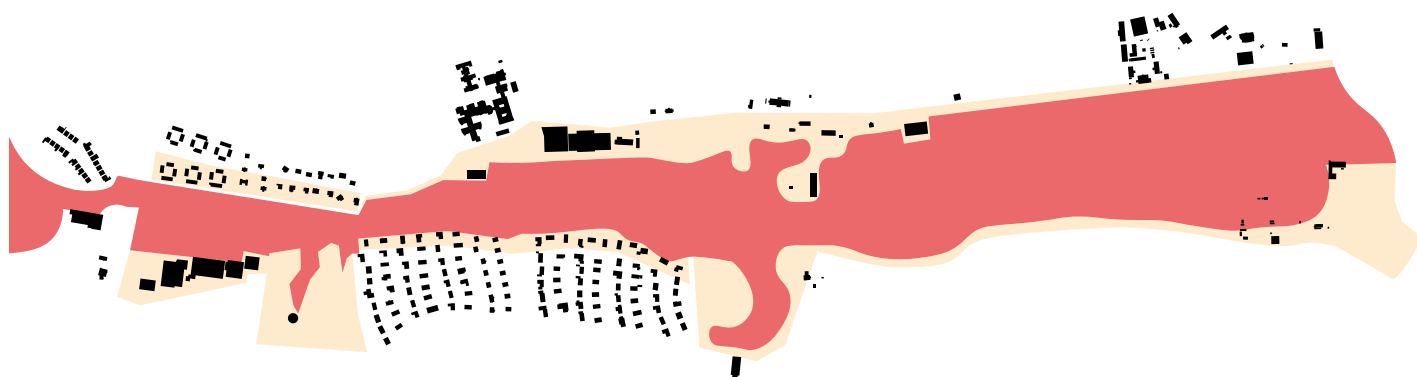
Strukturplanen syftar också till att ge plats åt nya funktioner kopplade till exempelvis rekreation, sport- och fritidsaktiviteter, odling, parkering och eventuella tillkommande byggnader med mera.

Dalgångens kulturmiljö bedöms vara mer tålig för förändringar, så som exempelvis eventuella tillkommande byggnader, i utkanterna av det stora landskapsrummet i anslutning till redan utvecklade bebyggelsemiljöer (Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen, 2023). Eventuell tillkommande bebyggelse inom Ekebyhofs slottsområde bör inte uppföras i tidigare obebyggda lägen, utan förläggas i historiska lägen för bebyggelse (Kulturmiljöanalys Ekebyhofs slottsområde, Ekerö socken och kommun, Uppland, 2008). Detta gäller alltså framförallt i de mest känsliga områdena kring slottet samt vid Ekeby gamla bytomt söder därom.

Lokalisering av eventuella nya byggnader som kan förläggas utanför historiska lägen för bebyggelse föreslås främst i området väster om Mälaröhallen,



Panoramavy från öster. Bilden tydliggör betydelsen av de långa siktlinjerna och utbickarna. Foto: Annika Ratzinger



Kartan visar en schematisk indelning av Ekebyhovsdalen. Den röda färgen visar det öppna landskapet som föreslås bevaras. Den gula färgen visar dalens kantzoner dit eventuella tillägg hänvisas.

samt i området nordost om Ekebyhovsbacken intill Bryggavägen.

Även gårds- och odlingsområdet, som idag delvis utgörs av hästhagar, söder om slottet kan kompletteras, men här ska eventuell ny bebyggelse

förläggas i historiska lägen för bebyggelse, lämpligen i omfattning och skala som motsvarar de tidigare historiska byggnaderna. Mindre anläggningar som lekotoper eller utegym, sittplatser och stigar kan tillskapas i ett större område, exempelvis längs med Jungfrusundsåsens skogsbryn.



SAMLANDE SLINGA OCH KARAKTÄRSOMRÅDEN

Då många har efterfrågat en förbättrad tillgänglighet genom dalen, föreslås ett antal nya promenadstråk och kopplingar. Strukturplanen bygger på enkla strukturprinciper som gör det möjligt att se dalens gestaltning som en långsiktig förändringsprocess. Huvudprincipen i förslaget bygger på att skapa en samlande slinga som ramar in det öppna landskapet tillsammans med tydligt avgränsade kanter där eventuellt nya funktioner kan ta plats.

EKEBYHOVSSLINGAN

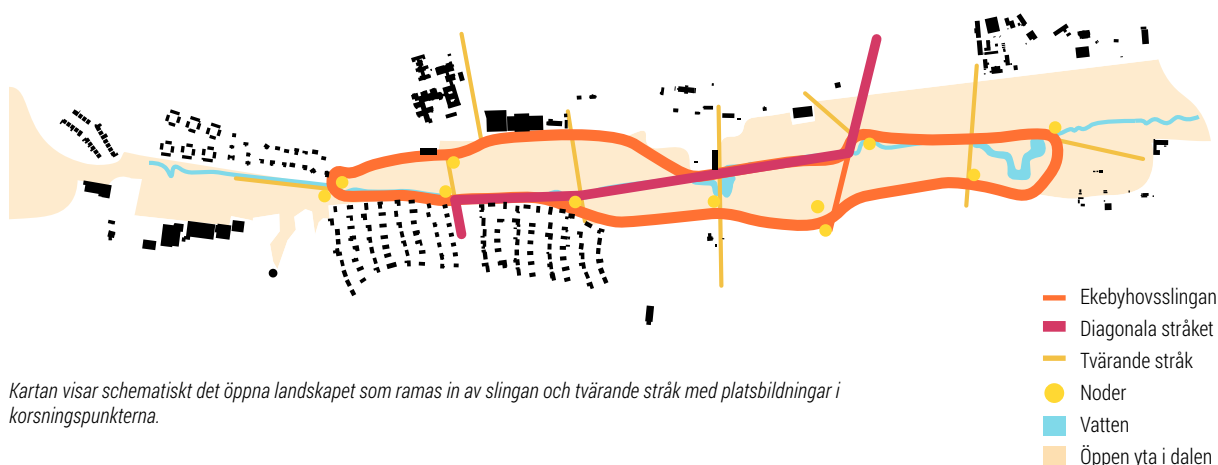
Ekebyhovsslingan binder samman dalens olika delar, likt en "loop", i form av ett promenadstråk och möjliggör för ett nytt rörelsemönster där oskyddade trafikanter kan röra sig längs med och inuti dalen. En större del av sträckan finns idag redan anlagd som en gångstig. Förslaget handlar i sin tur om att, genom tillägg av nya stigar, binda samman de olika delarna till ett sammanhängande promenadstråk som gör det möjligt att göra "Ekebyhovsdalen runt" som en söndagspromenad eller motionsaktivitet. Slingan utgör också en avgränsning mellan det öppna och de mer bebyggda delarna.

Tvärskopplingar

Längs med Ekebyhovsslingan föreslås ett antal kompletterande tvärskopplingar som syftar till att ytterligare förbättra tillgängligheten mellan olika målpunkter samt stärka ett tvärgående rörelsemönster i nord-sydlig riktning. Bland annat föreslås ett nytt diagonalt stråk som kopplas till den nya skolan vid Bryggavägen, se bild nedan. De olika stråken beskrivs vidare på sidan 72-73.

Noder i korsningar

Där Ekebyhovsslingan korsas av tvärskopplingar skapas noder. Här möjliggörs för mindre mötesplatser av olika slag såsom sittytor, utegym, naturlekplatser, naturpedagogik med mera.



FYRA KARAKTÄRSOMRÅDEN

I arbetet med framtagandet av strukturplanen för Ekebyhovsdalen har fyra karaktärsområden identifierats. De fyra karaktärsområdena hjälper till att skapa ett ramverk och en inriktning för områdets olika delar, så att exempelvis aktivitet och rörelse samlas på lämpliga platser medan stillhet och lugnare rekreation kan ges utrymme på andra platser. Det kan även inspirera till gestaltning och karaktär i de olika delarna.

Slottsmiljö, kultur och historia

Slottet och den omgivande slottsmiljön karaktäriseras av den en gång starka kopplingen till handelsträdgårdsmästeri- och plantskoleverksamheten samt djurhållning och hantverk. Här finns redan slottsträdgården, en äppellund och ett arboretum. I förslaget finns en ambition om att utveckla miljön med småskalig odling, café och hantverkslokaler.

Skog och naturrekreation

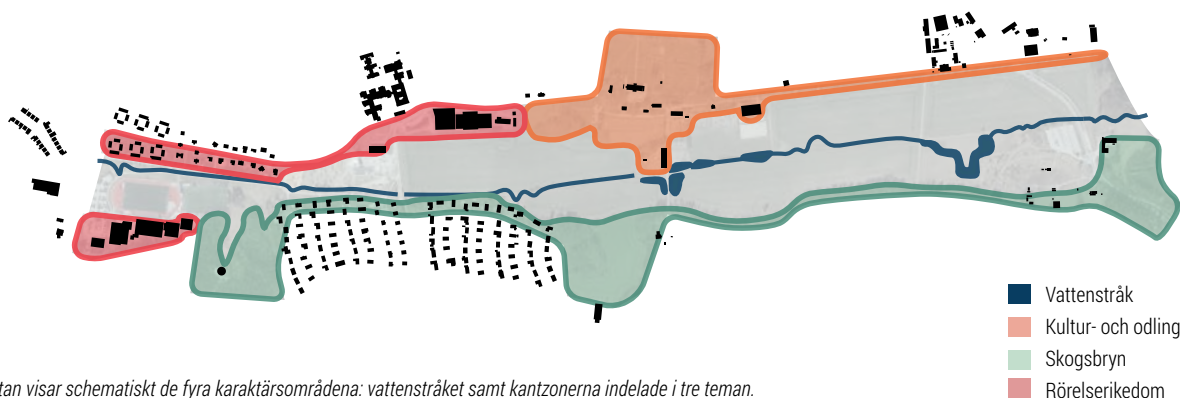
Jungfrusundsåsen har fantastiska skogskvaliteter tillsammans med rekreationsmöjligheter som orientering, promenader, skidåkning och mountainbike. Skogen värnas och bevaras, endast kantzonen förändras genom att stigen binds samman i skogskanten och mindre platser för lek eller rekreation läggs till.

Sport och aktiv fritid

I väster är idrott och lekmiljöer dominerande. Här kan idrottsutbudet ökas med eventuell förtätning och nya utomhusaktiviteter kan utvecklas, tillsammans med parkfunktioner för ökad social interaktion.

Levande vattenmiljöer

Sammanflätat kring det diagonala stråket genom dalen utvecklas dagens dike till en meandrande bäck med små våtmarker. Det ger ökade ekologiska värden såväl som vattenkontakt med estetiska och pedagogiska kvaliteter.



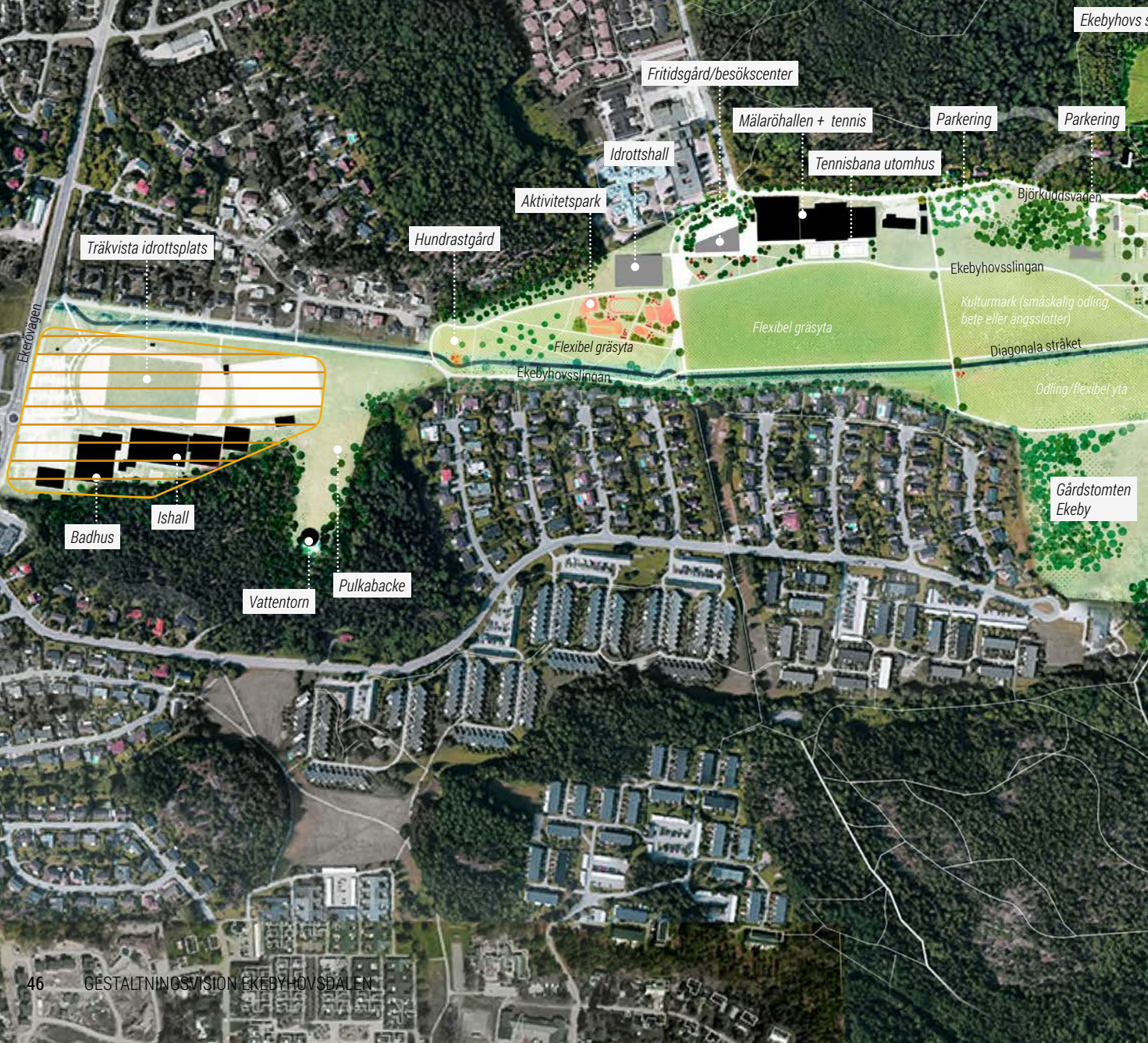
Kartan visar schematiskt de fyra karaktärsområdena: vattenstråket samt kantonerna indelade i tre teman.

STRUKTURPLAN

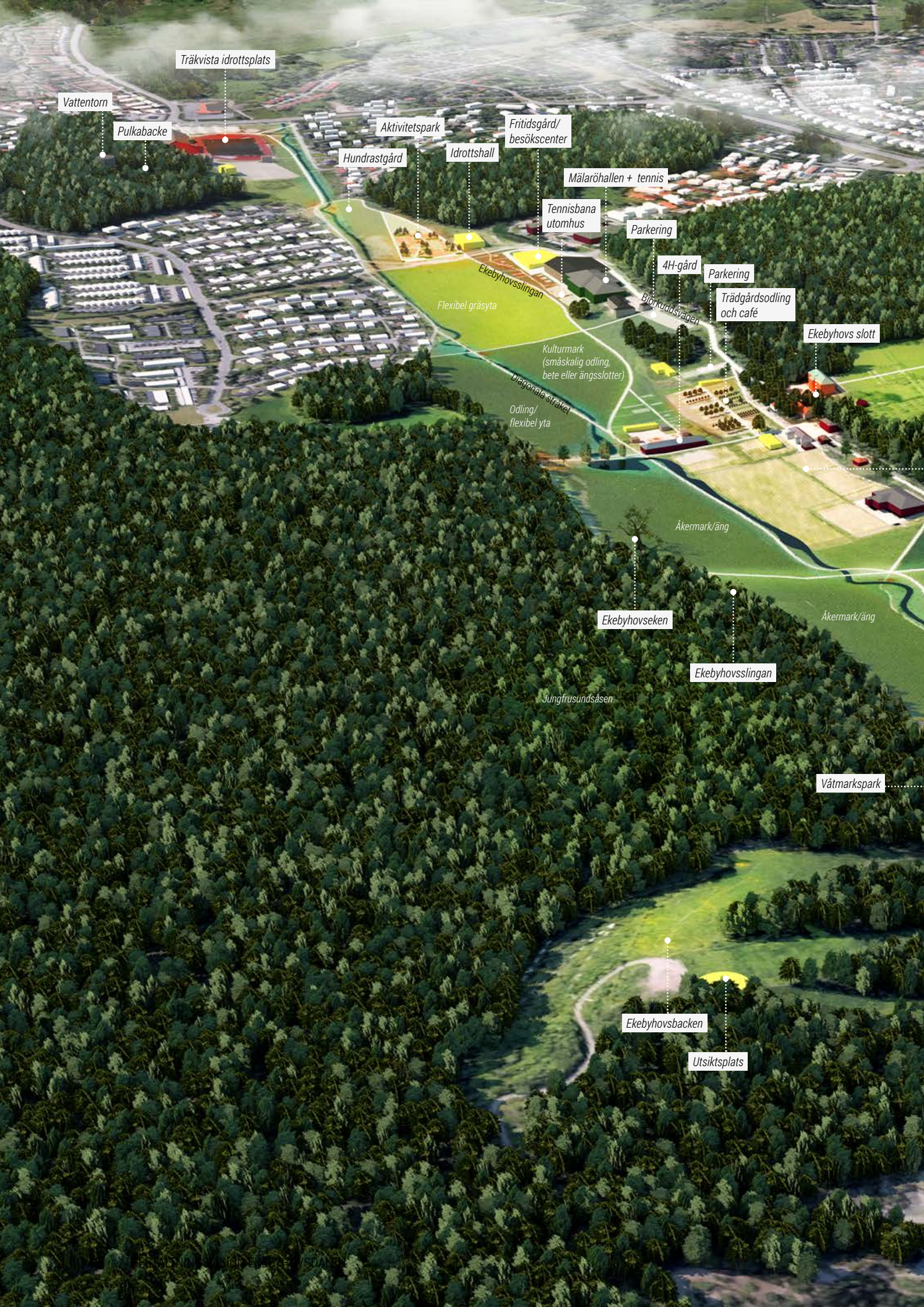
Planen visar en illustration över möjlig utveckling av Ekebyhovsdalen med bland annat öppna ytor, anlagda delar och byggnader.

Svarta byggnader är befintliga medan de grå redovisar möjliga lägen för nya byggnader. När det gäller området söder om slottet sammanfaller dessa i stor utsträckning med historiska byggnadslägen. Syftet är att ge en idé om lämplig skala och omfattning men planen är flexibel när det gäller exakt placering och innehåll.

Träkvista idrottsplats (gult streckat område i planen) är en del av Ekebyhovsdalen men förslag för utveckling av området ingår inte i denna strukturplan. En eventuell utveckling av Träkvista idrottsplats behöver därmed studeras vidare i en separat utredning.







Träkvista idrottsplats

Vattentorn

Pulka backe

Aktivitetspark

Hundrastgård

Idrottshall

Fritidsgård/
besökscenter

Mälaröhallen + tennis

Tennisbana
utomhus

Parkering

4H-gård

Parkering

Trädgårdsodling
och café

Ekebyhovs slott

Flexibel gräsyta

Ekebyhovsslingan

Kulturmark
(småskalig odling,
bete eller ängsslotter)

Diagonala stråket

Odling/
flexibel yta

Åkermark/äng

Åkermark/äng

Ekebyhovseken

Ekebyhovsslingan

Jungfrusundsåsen

Våtmarkspark

Ekebyhovsbacken

Utsiktsplats

ÖVERSIKTSBILD

Fågelvyn visar en illustration över möjlig utveckling av Ekebyhovsdalen med bland annat öppna ytor, anlagda delar och byggnader.

Mörkröda byggnader är befintliga medan de gula redovisar möjliga lägen för nya byggnader.

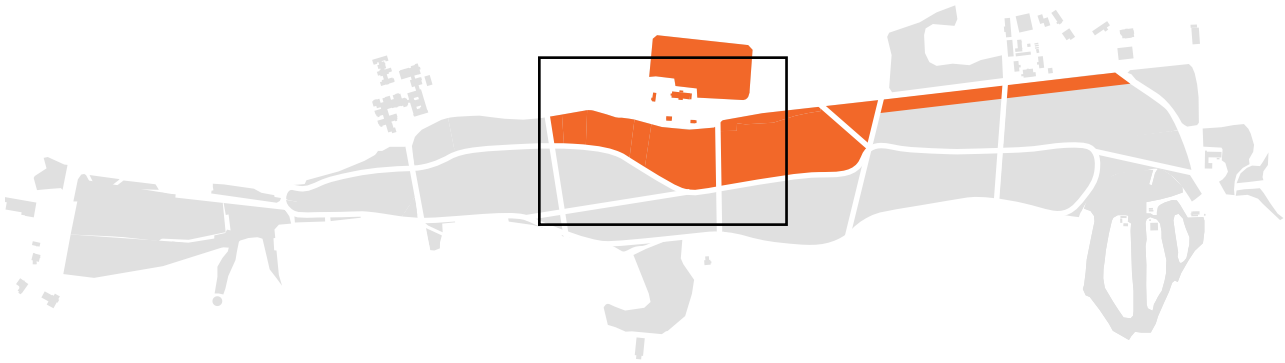


EN KULTUR- OCH ODLINGSNOD





EN KULTUR- OCH ODLINGSNOD



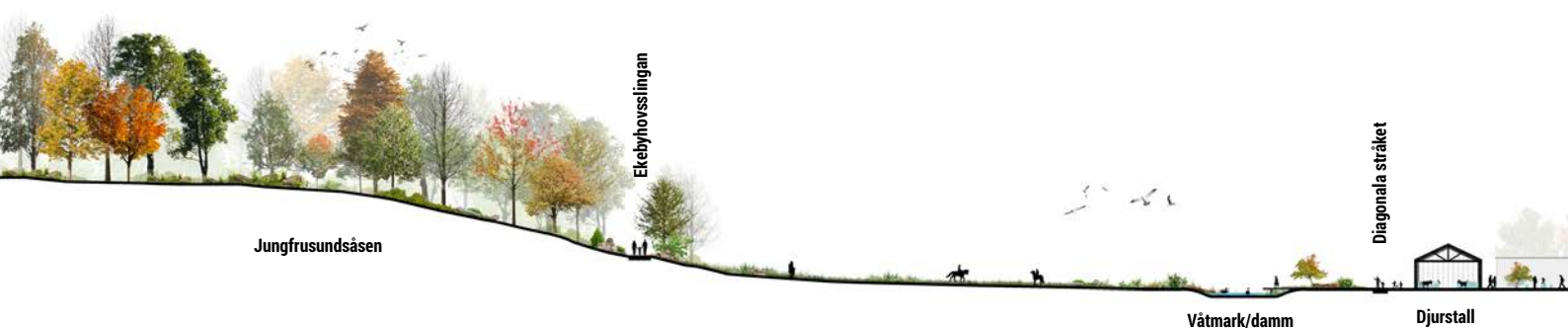
Ekebyhovs slottsmiljö och dess historia används som inspiration till dalens norra kantzon. Platsen har redan en fantastisk karaktär och ytterligare potential att utvecklas och återfå sin forna glans som prunkande slottsträdgård. Visionen är att förstärka trädgårdskaraktären med fokus på nyttoväxter och koppling till tidigare användning.

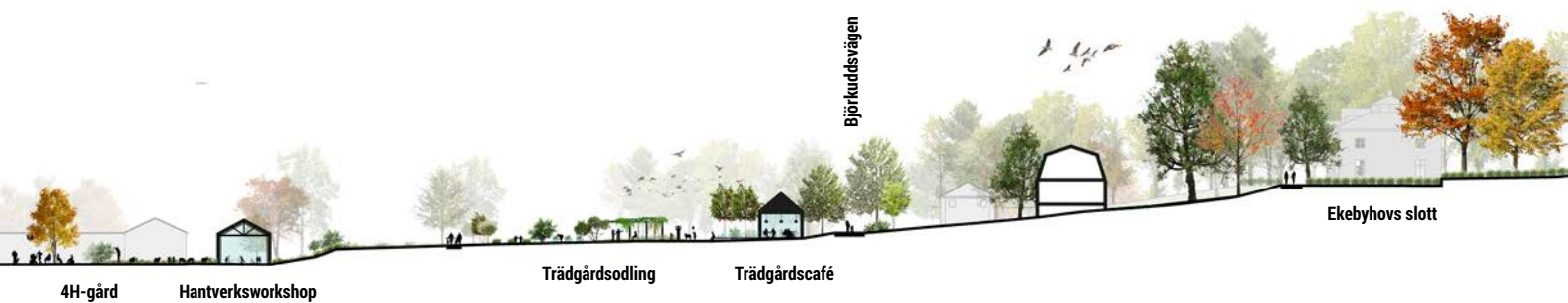
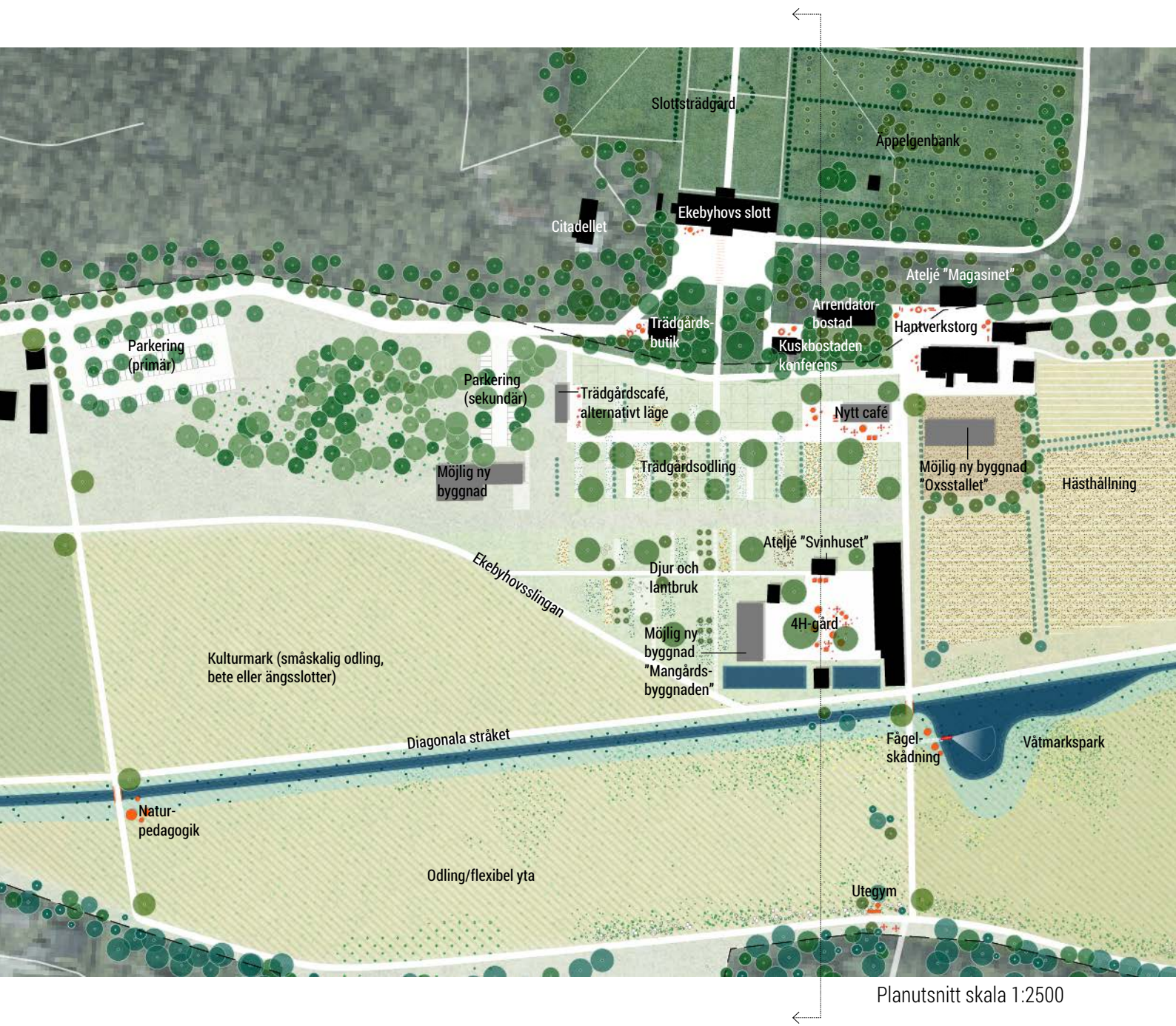
Trädgården norr om och öster om Ekebyhovs slott ligger utanför områdeavgränsningen för strukturplanen och har därför inte studerats i detalj. Det ska dock betonas att miljön är viktig för hela området och att man bör sträva efter att återställa historiska sammanhang och hålla trädgården levande och aktivt brukad.

Gestaltningvisionen med strukturplan för Ekebyhovsdalen är tänkt att inspirera till att tillföra nya verksamheter på platsen. Exempel på sådana funktioner kan vara att omvandla befintliga byggnader till en hantverksnod, trädgårdsodling med tillhörande caféverksamhet eller djurhållning med pedagogiska inslag av typen 4H-gård. Nedan beskrivs några av

dess idéer lite närmre. Det är viktigt att betona att detta är en vision och inspiration för vad som skulle kunna ske på platsen. Vad som faktiskt kan bli verklighet är helt beroende av de aktörer som vill utveckla verksamheter här. I viss mån har kommunen också möjlighet att fungera som möjliggörare eller facilitator och det är viktigt att ha en flexibilitet och öppenhet även för andra idéer som kan passa in i temat.

I planutsnittet redovisas historiska byggnadslägen (se grå ytor i planutsnitt här intill). Dessa lägen ska ses som inspiration för eventuellt nya bebyggelsestillägg, lämpligen i omfattning och skala som motsvarar de tidigare historiska byggnaderna. I planskissen benämns de som "Café", "Oxstallet" och "Mangårdsbyggnaden" som historisk referens eller som exempel på vad de skulle kunna innehålla. Benämningen ska enbart ses som en inspiration som väcker tankar. Funktionen ska givetvis anpassas till de aktörer som är eller blir verksamma på platsen.





EN KULTUR- OCH ODLINGSNOD

TRÄDGÅRD OCH ODLINGSKULTUR

Odlingsträdgård med café: Historiskt har ytan i dalen, direkt söder om slottet (benämnd trädgårdsodling i planutsnittet på föregående sida), använts för grönsaksodling och tidvis har här också funnits växthus. Visionen är att denna funktion kan återskapas genom att anlägga nya odlingar med grönsaker, örter eller blommor. Ett ekologiskt perspektiv på odlingarna skulle dessutom bidra till ökad biologisk mångfald, fler pollinerande insekter och en estetiskt tilltalande miljö. Gårdsförsäljning eller café med lokalproducerad mat skulle kunna bli ett trevligt komplement och ytterligare en ny målpunkt i Ekebyhovsdalen. Vintervikens Trädgård med lummig grönska och tillhörande ekologiskt café är ett tydligt exempel som kan inspirera till hur platsen skulle kunna utformas. Visionsbilden på sidan 50 ger en känsla för hur det skulle kunna te sig på platsen, med Ekebyhofs slott i fonden.



Referens trädgårdscafé: Vinterviken, Källa: Visit Stockholm



Referensbilder: Augustendals 4H-gård. Foto: Tobias Engelin.



Referens hantverkstorg: Ulva kvarn kulturbilder.wordpress.com.
Foto: Leif Ericsson



Vintervikens hantverksbutik. Källa: <https://www.facebook.com/vinterviken>



LANTBRUK OCH DJURHÅLLNING

4H-gård: Området markerat som "4H-gård" i planen, där det tidigare funnits en liten gårdsmiljö intill befintlig lada, har potential att utvecklas med fokus på djurhållning, pedagogik och kulturhistoria. 4H är en internationell ungdomsorganisation med bred verksamhet inom allt från odling och djur till idrott och teater. Principen skulle kunna passa som koncept för utveckling av den gamla gården, som skulle kunna återskapas med nya byggnader i ett historiskt läge så att det skapas en gårdsplan. Historiska kartor visar att det tidigare funnits vattendammar intill gården, dessa skulle kunna återskapas i anslutning till gårdsmiljön.

Hästar: Ridverksamheten på platsen är ett positivt inslag i Ekerö centrums kultur och fritidsverksamhet för unga. Verksamheten passar i många avseenden bra in i slottsmiljön, men skalan på större ridhus är samtidigt en avvikande volym i landskapsbilden. Gestaltningsvisionen med strukturplan för Ekebyhovsdalen illustrerar inte en förändrad användning av ridskoleverksamheten (bortsett från flytt av ett par hästhagar söder om Ekebyhovs slott), men vill samtidigt betona att området som idag drivs av hästverksamheten, också skulle lämpa sig väl för en mera besöksinriktad verksamhet av pedagogisk karaktär, exempelvis som en alternativ plats för en 4H-gård. Utifrån ett landskapskaraktärsperspektiv är det inte rekommenderat att tillföra nya byggnader i dalen, bortsett från i historiska lägen för bebyggelse. Mer om detta kan läsas i utredningen Kulturmiljöanalys Ekebyhovs slottsområde (2008) samt Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen (2023).

Brukad kulturmark: Åkern väster om 4H-gården/ söder om trädgårdsodlingen föreslås att brukas med småskaliga metoder inspirerat av det historiska skiftesjordbruket på platsen. Ett alternativ är att använda ytan som betesmark eller ängsslåtter. En sådan omvandling kan ske på sikt i takt med att nya funktioner tillkommit.

Viktigt att nämna i relation till befintligt jordbruk är att uppdraget handlar om att visa hur området kan bli ett rekreations- och aktivitetsområde. För Ekerös storlek bedöms dock planområdet kunna inrymma även aktivt åkerbruk, samtidigt som behoven av programemrade ytor och park kan tillgodoses.

Strukturplanen medger också en flexibilitet i utvecklingen framåt, genom att erbjuda ett ramverk för strukturen, där de öppna ytorna kan omvandlas till multifunktionella ytor vid behov, men också fungera för rationell produktion av livsmedel. En omvandling till ängs- eller gräsytor är reversibel och kan i framtiden återställas till jordbruksmark vid behov.

PARKERING

Strukturplanen föreslår en ny parkeringsplats öster om tennishallen, se sida 46. Den föreslagna platsen för en eventuell ny parkeringsyta bedöms få minst negativ påverkan på omgivande värden i dalen, samtidigt som den är inom ett godtagbart gångavstånd till samtliga målpunkter i dalen såsom Ekebyhovs slott, ridskolan, Mälaröhallen, tennishallen och aktivitetsparken. Placeringen av en eventuell ny parkeringsyta på denna plats skulle dessutom minska onödig biltrafik (söktrafik) vidare österut mot slottet och ridskolan, vilket idag upplevs ha en negativ påverkan på dessa verksamheter.

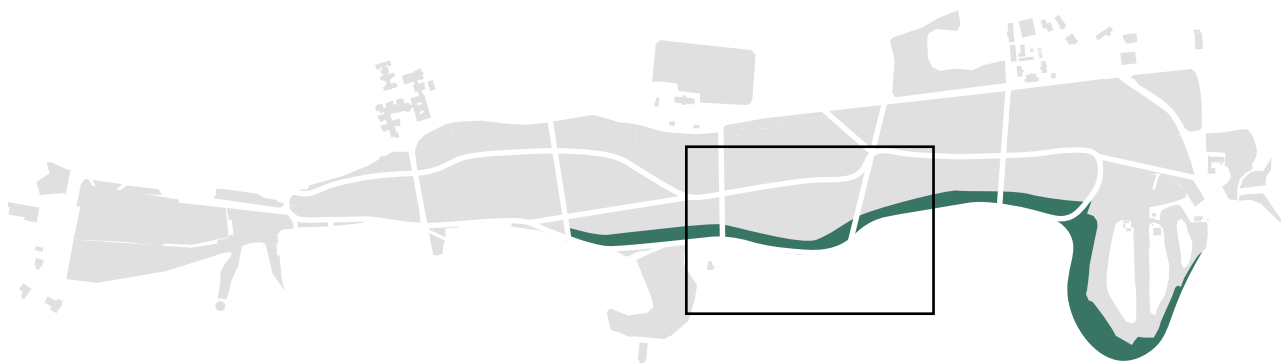
I samband med att nya verksamheter föreslås i hjärtat av dalen, såsom en 4H-gård, trädgårdsodling med café, mindre butiker med mera, blir det än mer motiverbart att inte leda in söktrafik i dalen. För att minska eventuell söktrafik kan en tydlig entré till dalen skapas genom exempelvis en avsmalning av Björkuddsvägen efter infarten till den föreslagna parkeringsytan. Dessutom kan tydlig skyltning kommunicera till bilister att detta är den huvudsakliga parkeringsytan. Det blir dock möjligt att köra vidare till en sekundär, befintlig parkering (se karta) vid behov. Vid utformningen av en eventuell ny parkeringsyta på den föreslagna platsen ska material väljas med stor omsorg för att passa in i den kulturhistoriskt värdefulla miljön och skapa en harmonisk miljö som passar en slottsmiljö. Material som släpper igenom vatten, exempelvis stenmjöl, grus eller armerat gräs bör användas.

ETT LEKFULLT SKOGBRYN





ETT LEKFULLT SKOGBRYN



Skogen med sina tallar och hällmarker i söder skänker redan stort värde till platsen. Här finns utrymme för lugn och stillhet men också mer fartfylld naturrekreation på sina håll. Skogen tillåts växa och utvecklas naturligt, utan några större ingrepp bortsett från skogsvårdsinsatser. Med bara några enkla tillägg i skogskanten görs den mera tillgänglig och inbjudande för dalens besökare.

STIGAR

Sammanhållen skogsstig i brynet: Dynamiken mellan den mörka skogen och det öppna landskapet är spännande. Det ska vara möjligt att röra sig längs med skogsbrynet söder om den öppna dalgången, hela vägen från Ekebyhovsbacken till Träkvistavallen. Därför föreslås en stig längs med skogsbrynet, om möjligt i samma läge som historiska vägar och stigar.

PLATSER

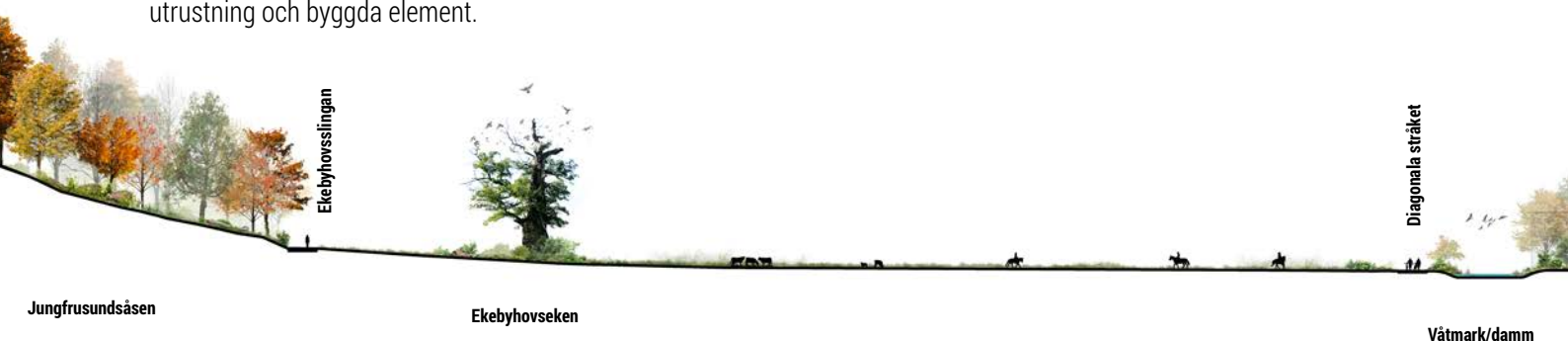
Noder i skogskanten: I skogsbrynet föreslås små aktivitetsnoder med olika funktioner såsom sittplatser, naturlek eller gymutrustning för att aktivera och skapa nya målpunkter. Så kallade lekotoper, en plats där lek och landskap är sammanflätade, kan utvecklas genom att förstärka befintliga naturmiljöer med element som bjuder in till lek. Idén är att utgå ifrån naturbaserade lösningar i första hand och inte utrustning och byggda element.

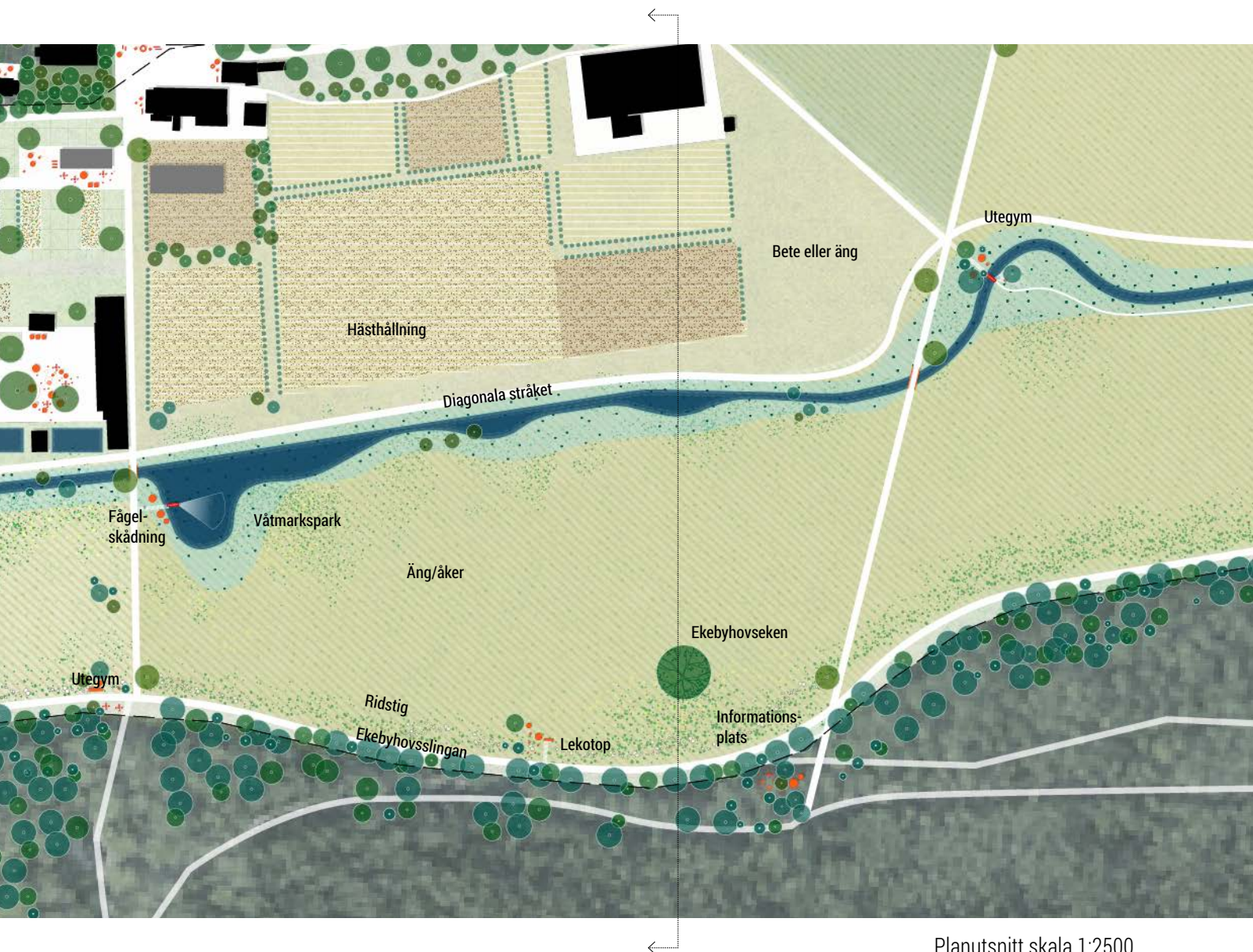


Naturinspirerad "lekotop" i Örebro. Foto: Annika Ratzinger



Lekfulla insektshotell vid Värbergstoppens lekplats. Foto: Sunna Pfeiffer



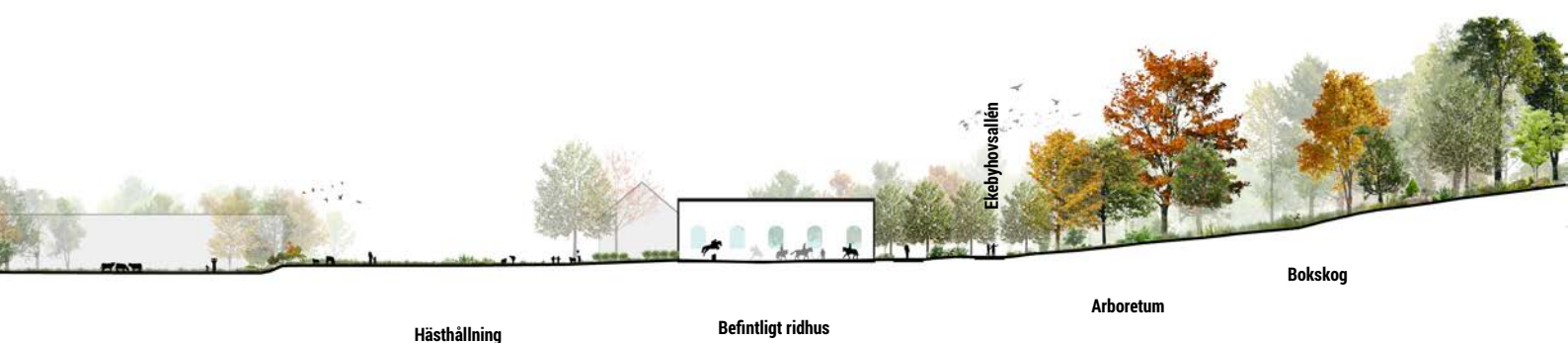


Planutsnitt skala 1:2500

NATURVÅRD

Skogen är en naturlig och vild miljö men behöver trots det vårdas med tanke på att den används i rekreationssyfte. Det kan exempelvis handla om att röja delar som vuxit igen för att främja den naturliga biotopen på platsen. Några allmänna råd är att röja

granunderväxt för att gynna tall samt friställning av ekar. Grövre träd, hålträd, död ved och halvöppna brynmiljöer bör bevaras. Blommande och bärande buskar och träd samt faunadepåer på lämpliga, solbelysta platser bör också sparas.

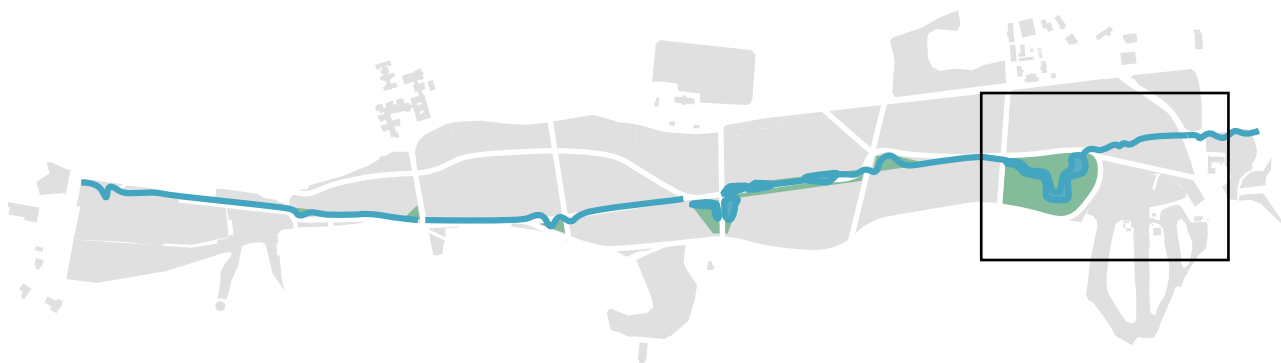


ETT VATTENSTRÅK





ETT VATTENSTRÅK



Gestaltningssvisionen ger möjlighet att öka kapaciteten att fördröja, rena vatten samt höja de ekologiska värdena kopplat till vattenmiljöer. Det, tillsammans med ökad vattenkontakt för människor, kan möjliggöra ökade rekreativa och pedagogiska värden.

Meandrande bäck och våtmarkspark: I den östra delen av Ekebyhovsdalen, som historiskt varit ängs- och betesmark med förmodat fuktig karaktär, föreslås att skapa en lekfull slingrande bäck genom att meandra diket som idag löper spikrakt genom åkerlandskapet. Visionen är att skapa en mera omväxlande och intressant miljö, med våtmarker som breder ut sig på sina ställen och skänker både vackra blickfång och en större biodiversitet på platsen. Förslaget om att anlägga våtmarker längs med diket är hämtad ur våtmarksinventeringen som gjorts för kommunen. Gestaltningssvisionen föreslår att, i likhet med våtmarksinventeringens rekommendationer, bredda diket med en mindre våtmark söder om ridskolan samt att skapa en större våtmarkspark nordost om skidbacken. Även mindre punktinsatser föreslås på strategiska platser längs med diket, exempelvis breddning eller meandring av några delsträckor. Åtgärder är särskilt prioriterade där bäcken möter tvärande gångstråk. Här finns dessutom störst potential att öka rekreativvärdena med vattenkontakt och biodiversitet. En viktig vinst

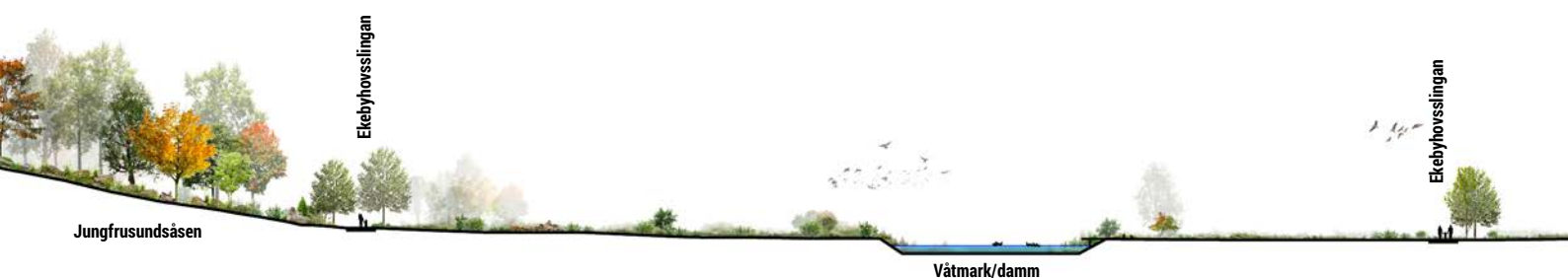
med att anlägga våtmarkerna är även, utöver rening och fördröjning av vatten innan det når ut i Mälaren, mer levande biotoper där både växter och djur får en bättre livsmiljö.

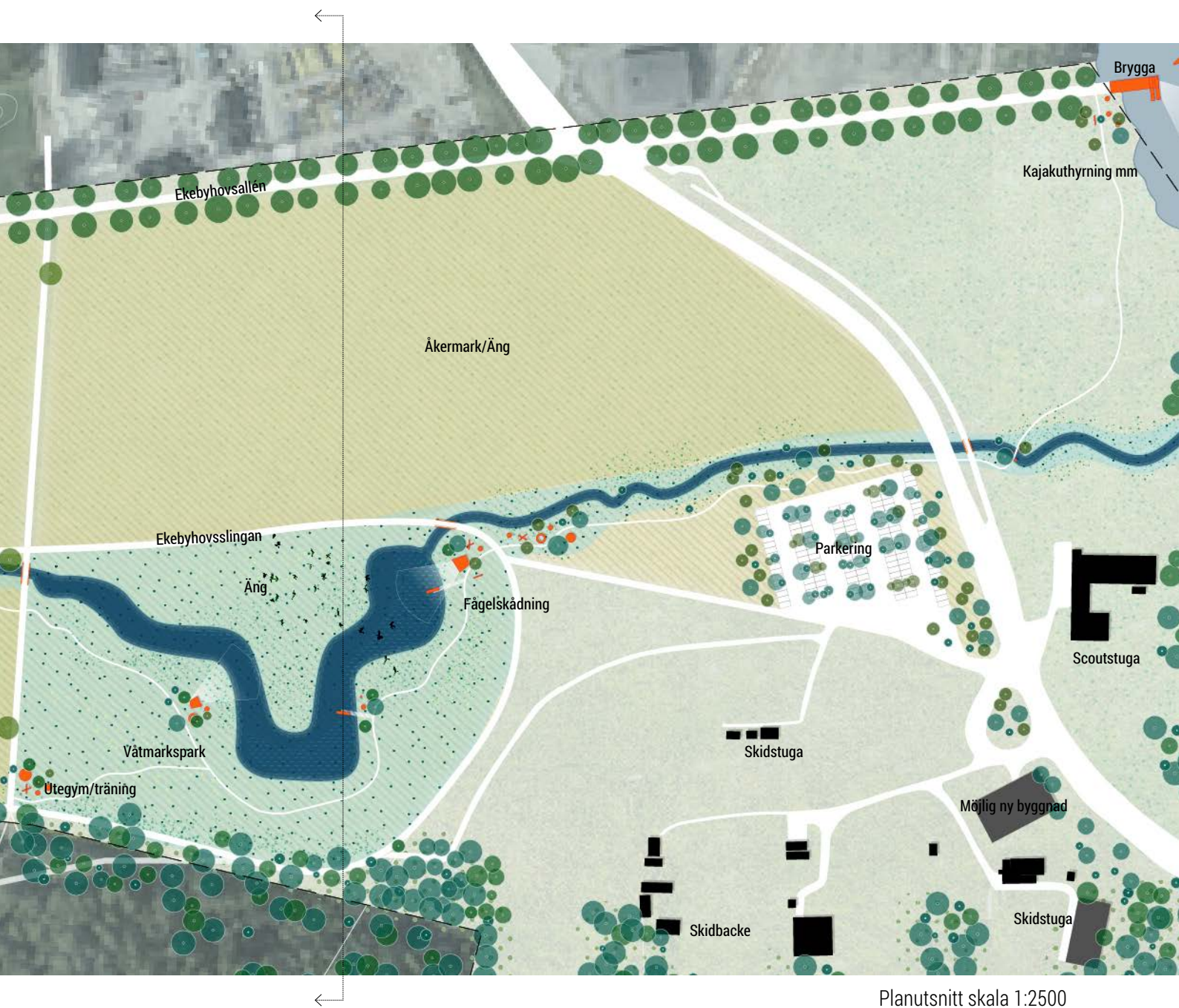


Exempel vattenpark, Kyrkparken i Barkabystaden. Källa: Ekologigruppen.se



Meandrande bäck. Källa: PM Ekologiska förutsättningar för miljö kvalitetsnormer Barkabystaden II.





Planutsnitt skala 1:2500

Den västra delen, väster om slottsträdgårdarna, har en historia av uppodlad åker och har länge hävdats och dränerats. Här föreslås inte samma omfattande förändring utan diket behålls i sin nuvarande

sträckning. Dock kan kompletterande dammar anläggas för exempelvis bevattning av odlingar, i anslutning till den föreslagna 4H-gården.



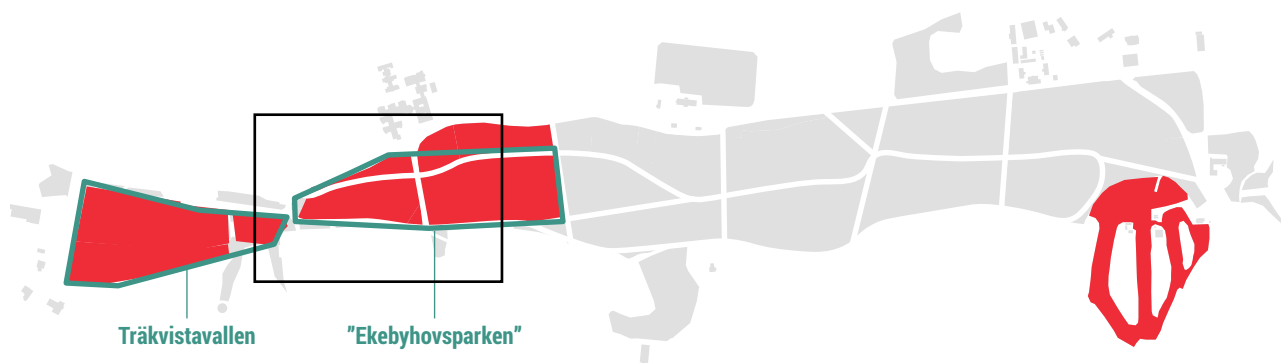
Sektion skala 1:1000

EN RÖRELSERIK MÅLPUNKT





EN RÖRELSERIK MÅLPUNKT



En aktiv fritid är viktigt för många Ekeröbor, inte minst ungdomar. Gestaltningvisionen med strukturplan för Ekebyhovsdalen är tänkt att visa på potentialen att öka rörelseglädjen i området med en variation av fler aktiviteter, så att det finns något för alla. Dagens ordnade idrottsfunktioner och skatepark kan kompletteras med fler aktiviteter som i högre grad uppskattas och används av tjejer, samt lek för olika åldrar i kombination med exempelvis utegym för vuxna. På det sättet kan fler människor lockas till platsen med ökad trygghet som följd.

EKEBYHOVSPARKEN

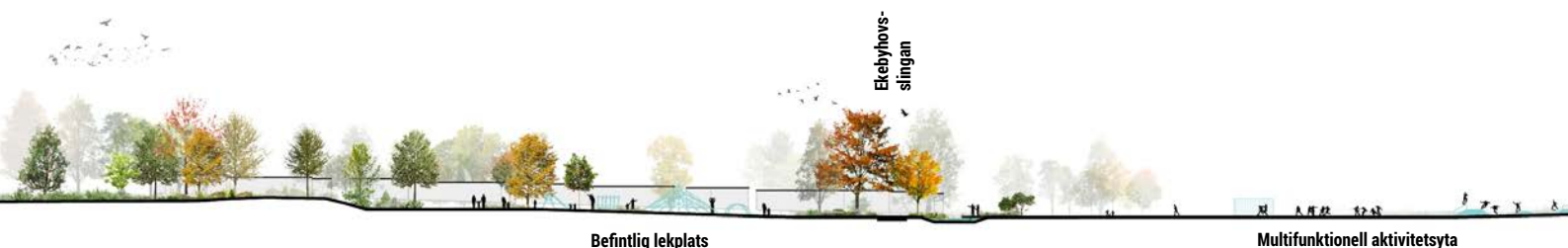
Ekerö har behov av en större stadspark eller parkmiljö med öppna ytor. Strukturplanen föreslår därför att ett större område för detta möjliggörs i den västra delen av dalen (mellan hundrastgården och tennishallen). Parken föreslås innehålla både flexibla gräsytor och mera anlagda delar och tillgängliggör därmed en större del av området för vistelse och rekreation. Parken bygger vidare på redan anlagd lek- och aktivitetspark.

Flexibel gräsyta: Åkern söder om Mälaröhallen föreslås omvandlas till en gräsyta som ges en flexibel användning. För att vissa delar av gräsytan ska kunna användas för spontanidrott eller picknick krävs ett mer intensiv drift- och underhållningsarbete. Andra delar av gräsytan kan driftas och underhållas mer sällan för att öka biodiversiteten och samtidigt minska på driftkostnaderna.

Aktivitetspark för fler målgrupper: Skateparken behålls i aktivitetsparken, men utvecklas genom att fler funktioner läggs till och att platsen utformas med en mer rumsskapande gestaltning, exempelvis genom inslag av träd och växter. Platsen ska kännas trygg och överblickbar men samtidigt erbjuda fler funktioner, sittplatser och möjlighet att vistas under skugga. Gymtrustning och mindre småbarnslek finns redan men kan integreras bättre i helhetsutformningen genom gestaltade tillägg som mer grönska för förbättrat lokalklimat samt rumsbildningar.

Möjliga nya byggnader i kanten: Väster om Mälaröhallen föreslås möjlighet att bygga ut med två nya byggnader. Då detta är ett tidigt skede ska förslaget framför allt ses som en inspiration och en möjlighet att rama in landskapsrummet med nya "väggar". Det är av stor betydelse att dessa byggnader utformas med hänsyn till den känsliga kulturmiljön. Den västra föreslagna byggnaden skulle exempelvis kunna innehålla kompletterande idrottsfunktion i kombination med parkering på tak eller i marknivå för att avlasta eller ersätta den befintliga markparkeringen väster om Mälaröhallen.

Den andra föreslagna byggnaden, intill Mälaröhallen, föreslås som ett besökscenter eller en fritidsgård, med parkeringsmöjlighet på taket. Höjdskillnaden mellan Björkuddsvägen och åkern skulle kunna tas





Planutsnitt skala 1:2500

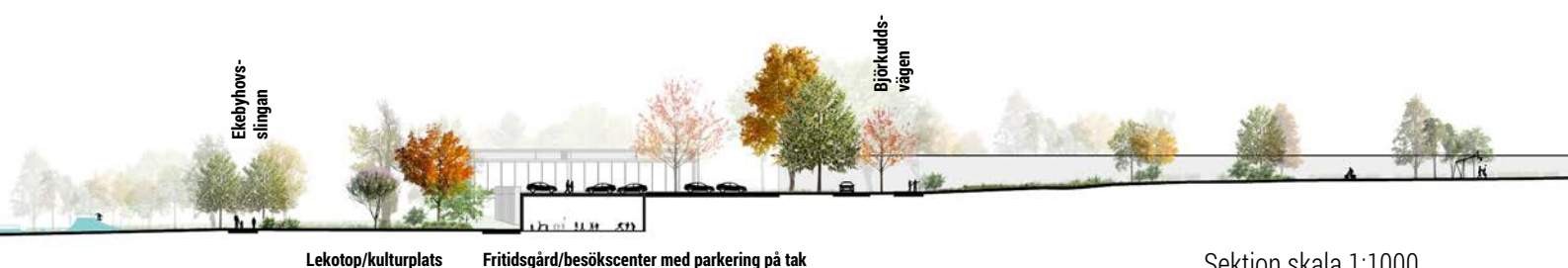
upp av en låg byggnad i suterräng vilket fortsatt skulle tillåta fri siktlinje norrifrån ner mot det öppna fältet i söder. En fritidsgård i anslutning till skateparken skulle kunna bidra till en mjukare entré till Mälaröhallen och tennishallen samt ge en ökad trygghet genom vuxennärvaro i ett område som delvis upplevs som otryggt idag. Dessutom är närheten till skolor god.

Söder om byggnaden föreslås en platsbildning som knyter byggnaden närmare aktivitetsparken, med tillägg som exempelvis en liten scen, pingisbord

eller klättervägg. Allt inramat med rabatter och träd för en lummig inramning till gräsytan. Söder om tennishallen föreslås även utomhusbanor för tennis.

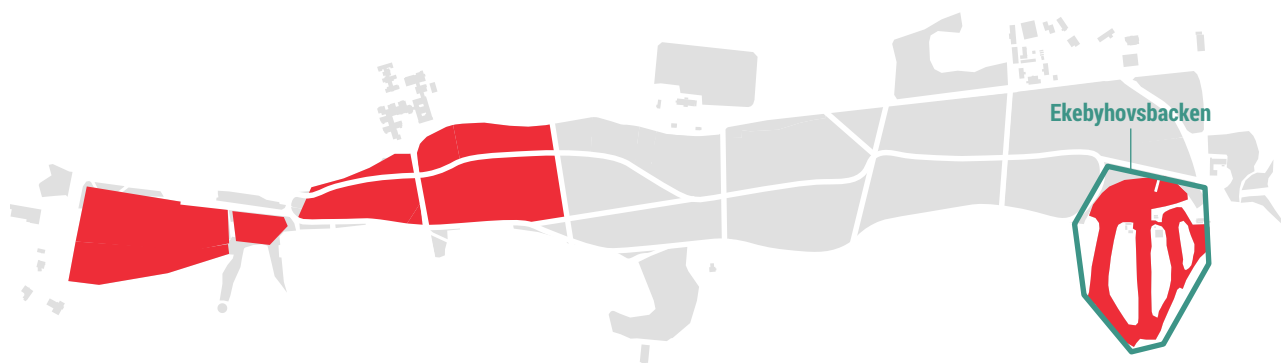
TRÄKVISTAVALLEN

Träkvistavallen utgör en del av Ekebyhovsdalens sammanhängande område men förslag för utveckling av idrottsplatsen ingår inte i framtagandet av strukturplanen för Ekebyhovsdalen. En eventuell utveckling av Träkvistavallen behöver därmed studeras vidare i en separat utredning.



Sektion skala 1:1000

EN RÖRELSERIK MÅLPUNKT



EKEBYHOVSBACKEN

Verksamheter som är kopplade till skidverksamhet, friluftsliv, idrott och rekreation ska kunna utvecklas i anslutning till skidbacken, inte minst för att kunna nyttja området året runt. Det är viktigt att skidverksamheten kan säkerställa kvalitet och attraktivitet. Eventuell tillkommande verksamhet eller byggnader bör vara öppna för allmänheten. Nedan redovisas exempel på tillkommande funktioner utifrån verksamhetens önskemål.

Åretruntanvändning

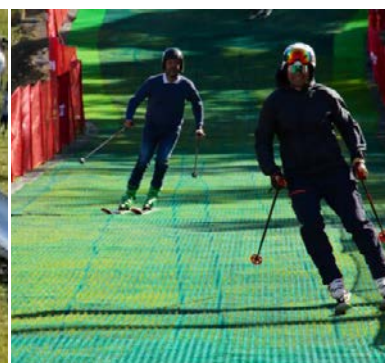
Det finns flera olika exempel på hur skidbacken skulle kunna användas året runt. Nya funktioner som kan skapas intill eller på backen under sommaren är exempelvis höghöjdsbana, downhillcykling, sommarrodel, konstgräsbacke, utegym, barmarksträning, offentliga toaletter och utsiktsplattform på toppen. Dessa funktioner har inte illustrerats i detalj i strukturplanen men kommunen ser positivt på möjligheten att utöka nyttjandet under året.



Referens höghöjdsbana. www.osjonas.se/hoghojdsbana



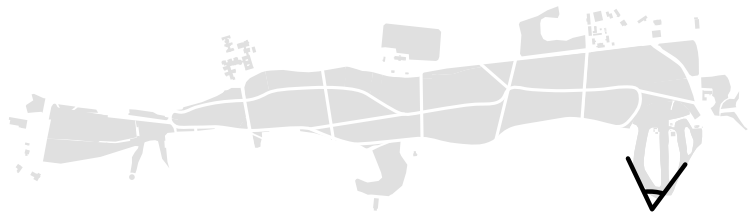
Sommarrodel. Foto Pernilla Lantz



Hammarbyhöjden konstgräsbacke. www.freeride.se



Downhillcykling. www.sportfack.se



Visionsbild området kring skidbacken vintertid: nya funktioner vid foten som exempelvis isbana kring åkern och utsiktsplats på toppen. Illustration Mandaworks.

Skidanläggningen

Ekebyhovsbacken är en av de större skidanläggningarna i Stockholmsregionen. Från verksamhetens sida nämns Flottsbro som en inspirerande anläggning gällande utbud och faciliteter. Man vill utveckla sin verksamhet med en mer ändamålsenlig infrastruktur med exempelvis åretruntservering, bättre liftkapacitet och ny centrumbyggnad som möjliggör skiduthyrning, liftcentral, toalett och omklädningsrum. Även paraski, skidåkning för rörelsehindrade såsom bi-ski och sitski, offpistiskidor, utbyggt längdskidspår och inomhusskidbacke står på listan över potentiella funktioner att utveckla. Många av planerna kräver en högre detaljnivå och kunskap om de specifika behoven, varför specifika lösningar inte har illustrerats i strukturplanen. Många av idéerna kan dock vara genomförbara inom ramen för gestaltningsvisionens intentioner.

Med tanke på att besöksstrycket varierar mycket över året bör man eftersträva att tillskapa temporära parkeringsmöjligheter och undvika att hårdgöra ytor i onödan.

Det har även förekommit planer på att höja skidbackens topp. Detta skulle innebära en omfattande förändring med förskjutning av toppen söderut och stor påverkan på kringliggande slänter och skog. Projektet skulle förmodligen också inkludera fler backar i andra väderstreck och tillkommande bebyggelseexploatering för att göra ett sådant projekt ekonomiskt hållbart. Gestaltningsvisionen motsätter sig inte en sådan utveckling men då det ligger utanför uppdraget har dessa idéer inte redovisats i strukturplanen.

5. VISIONENS OLIKA DELAR

GÅNG- OCH CYKELSTRÅK

Finmaskig struktur av stigar och stråk

Slinga och tvärkopplingar

Ekebyhovsslingan i dalen tillsammans med tvärkopplingarna gör att områdets olika delar kommer "närmre" varandra och lättare kan nå från fler platser. Med de föreslagna stigarna går det att röra sig inuti men också längs med dalen i en "loop", vilket gör det möjligt att uppleva platsens många kvaliteter ur olika perspektiv. Anläggandet av tvärkopplingarna sker lämpligen i takt med områdets övriga användning. Exempelvis kan tvärande stråk få konsekvenser för brukning av jordbruket, vilket innebär att några av dessa tvärkopplingar bör anläggas först i de fall att åkermarken omvandlas till andra funktioner.

Diagonala stråket

Ett diagonalt stråk genom dalen för ökad tillgänglighet för gående och cyklister föreslås. Framför allt blir det smidigare att nå den nya skolan vid Bryggavägen från bostadsområdena söder om Ekebyhovsdalen. Dessa utgör en del av upptagningsområdet för skolan vars detaljplan nu är antagen. I detaljplanen för den nya skolan vid Bryggavägen planläggs den östra delen av allén (sträckan mellan Ekerö ridcenter och Bryggavägen i öst) som PARK, vilket innebär att gång- och cykeltrafik får förekomma men att motortrafik förbjuds. Det diagonala stråket är även tänkt att

minska potentiella konflikter mellan gående/cyklister och biltrafik på Björkuddsvägen väster om slottet, då gående och cyklister som ska vidare söderut nu får möjlighet att korsa dalen.

Stigar för specifik användning

Då det redan finns ett elljusspår för motion i närheten samt att den allmänna tillgängligheten tillgodoses i de cyklingsbara stråken föreslås inga nya elljusspår i motionssyfte. I några delar av området tillgängliggörs befintliga ridstigar för gående och cyklister. I dessa lägen föreslås en parallell ridväg i kanten på åkern. Mountainbikeslingor finns idag i områdets sydöstra del. Viss utvidgning av denna användning kan övervägas inom ett avgränsat område.

Belysning

Belysningsfrågan är inte studerad i detalj, men som princip föreslås de kombinerade gång- och cykelvägarna att belysas (blåa linjer i kartan nedan). Rörelsedetektorer kan övervägas för att minska permanenta ljusföroreningar i dalen. Ekebyhovsslingan och de mindre kopplingarna (gröna linjer i kartan) är tänkta att få en lugnare karaktär där naturvärden prioriteras. Här föreslås en mer återhållsam belysning. Exempelvis kan utvalda punkter belysas, som lekotoper eller utegym.



Föreslagna gång- och cykelstråk

BILTRAFIK OCH PARKERING

■ Utökad parkering

Strukturplanen redovisar ett utökat antal parkeringsplatser för att öka besöksmöjligheterna med bil till bland annat Ekebyhovs slott och intilliggande befintliga målpunkter såsom ridskolan, tennishallen och Mälaröhallen. De utökade parkeringsplatserna kommer även kunna tjäna nya föreslagna verksamheter såsom en 4H-gård, trädgårdsodling och café, som skulle kunna bli nya framtida målpunkter i dalen. En ny parkering, öster om tennishallen, föreslås som huvudparkering. Även den mindre befintliga parkeringen, söder om Björkuddsvägen intill slottet, kan möjligen utökas söderut vid behov för att avlasta entrén till slottet från parkerade bilar.

Väster om Mälaröhallen föreslås en ny byggnad i souterräng, där möjlighet för utökad parkering ges på taket.

Den befintliga parkeringen intill Ekebyhovsbacken bedöms fylla nuvarande behov under merparten av årets dagar. En möjlighet för att lösa behovet av parkering vid besöksintensiva dagar är att skapa en tillfällig parkeringsyta på gräs i anslutning till den befintliga. Yta för detta har inte markerats i karta utan lämnas till efterföljande skeden.

■ Åtkomst via bil

Detaljplanen för den nya skolan vid Bryggavägen har vunnit laga kraft vilket innebär att allén öster

om ridhuset kommer att bli gång- och cykelväg och stängas av för biltrafik. Gestaltningssvisionen redovisar därför strukturen baserat på att Ekebyhovs slott, ridskolan och övriga verksamheter i den norra delen av dalen nås västerifrån via Björkuddsvägen.

Samlad bedömning av en eventuell ersättningsväg

Inom ramen av uppdraget ingick det bland annat att utreda frågan kring en så kallad ersättningsväg i Ekebyhovsdalen. Frågan har behandlats som en parallell utredning vid sidan om arbetet med framtagandet av en gestaltningssvision med strukturplan för Ekebyhovsdalen, vilket redovisas som en bilaga.

Sammanfattningsvis kan konstateras att gestaltningssvisionens uppgift är att föreslå en god gestaltad helhetsmiljö som tar hänsyn till kulturmiljövärden avvägt mot samhällsnyttan för olika nya tillägg.

Slutsatsen från utredningen om en eventuell ersättningsväg är att den skulle leda till en orimligt stor samhällsekonomisk förlust. Bara kostnaden för driften överstiger samhällsvinsten i tidsvinst. Därför bedöms en eventuell ersättningsväg vara direkt olämplig. Dessutom skulle en ersättningsväg påverka de värden som är karaktäriserande för Ekebyhovsdalen negativt. En eventuell ersättningsväg skulle även få en negativ effekt på de bärande principerna i förslaget som presenteras i gestaltningssvisionen med strukturplan för Ekebyhovsdalen.



Biltrafik och parkering i strukturförslaget

ZONERING OCH BEBYGGELSETILLÄGG

■ Ett fåtal tillkommande byggnader i kantzonerna

Gestaltningssvisionen med strukturplan för Ekebyhovsdalen pekar ut ett antal zoner som anses lämpliga att studera vidare för eventuella byggnadstillägg. Förslaget är baserat på en känslighetsanalys som gjorts i underlagsrapporten Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen (2023). Analysen visar att den sammanhängande öppna ytan är känslig för förändringar som försvagar läsbarheten och upplevelsen av ett stort öppet landskapsrum. Särskilt nämns siktlinjen mellan Ekebyhovs slott och Ekebys bytomt, samt siktlinjen mellan slottet och Mälaren som viktiga rumsliga samband att värna.

Dalgångens kulturmiljö bedöms vara mer tålig för förändringar i utkanterna av det stora landskapsrummet och i anslutning till redan utvecklade bebyggelsemiljöer. Även den södra delen av slottsmiljön bedöms ha en viss grad av tålighet för förändringar som syftar till att återskapa eller återaktivera en levande trädgårdsmiljö. Landskapsrummet, med den gamla bytomten söder om dalen mitt emot Ekebyhovs slott, är ytterst känslig för förtätning och bör fortsättningsvis hållas öppet och marken hävdas genom att hållas fri från sly och träd. Rapporten Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i

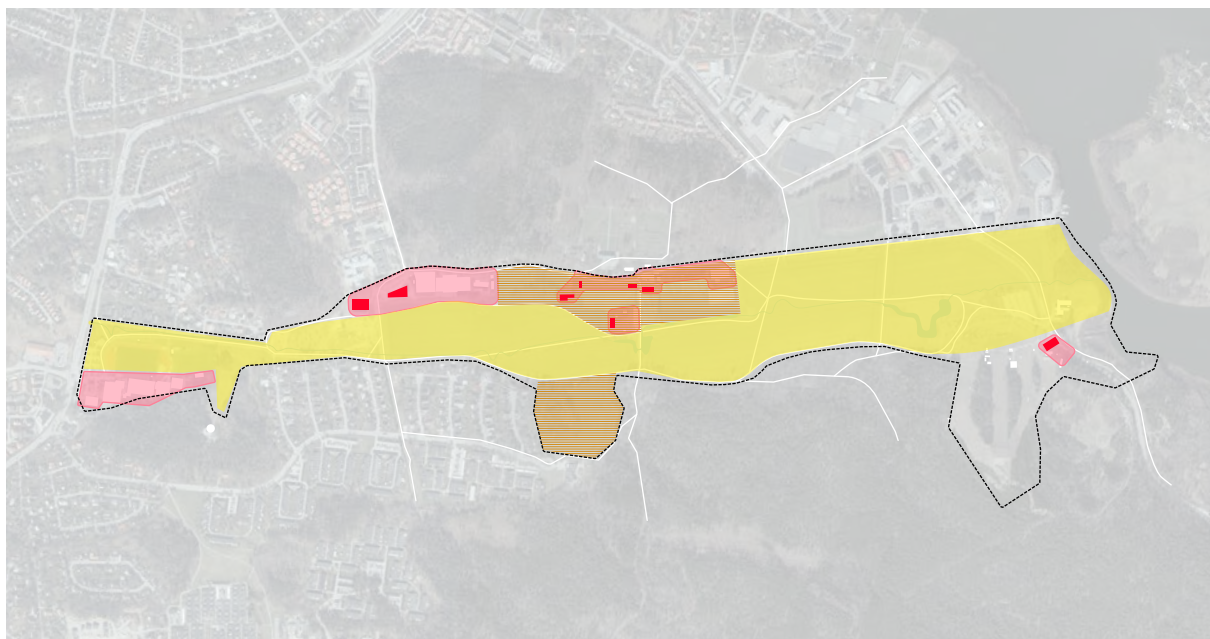
Ekerö kommun, (2008) för ett liknande resonemang och rekommenderar att ny bebyggelse placeras till befintlig bebyggelse eller i skogsbrynen, med träden i bakgrunden och odlingsmarken framför.

Gestaltningssvisionen tar utgångspunkt i utredningarna Kulturmiljöanalys Ekebyhovs slottsområde, Ekerö socken och kommun, Uppland (2008), Kulturmiljöanalys av Tätortsbandet i Ekerö kommun (2008) samt Kulturmiljö- och landskapsanalys Ekebyhovsdalen (2023) tillsammans med synpunkter från medborgarkonsultationen. Eventuella byggnadstillägg föreslås därför att i kommande planering hänvisas till kantzonerna i anslutning till befintlig infrastruktur. Grovt delas Ekebyhovsdalen in i tre nivåer utifrån känslighet gällande kulturmiljövärden och landskapsbild:

Nuvarande öppen mark (åker och äng) bör bevaras som obebyggt.

Miljön runt slottet, däribland ridskolan med hagar och byggnader söder om slottet, är känslig för storskalig bebyggelse. Eventuella tillägg av bebyggelse rekommenderas att förläggas i historiska lägen för bebyggelse, lämpligen i omfattning och skala som motsvarar de tidigare historiska byggnaderna. För eventuell tillkommande bebyggelse och förändringar kring slottsmiljön skall höga krav ställas på

- | | |
|---|--|
| ■ Område som bör behålla fria siktlinjer (ej bebyggelse) | ■ Utredningsområde för kompletterande bebyggelse |
| ■ Kulturhistoriskt värdefull miljö där särskild hänsyn bör tas till historiskt sammanhang och skala | ■ Föreslagna byggnader, ungefärliga lägen |



Indelning i områden efter känslighet.

GRÖNBLÅ STRUKTUR

anpassning till kulturmiljön. Vid nya tillägg i miljön ska slottets framträdande roll i landskapet vara en utgångspunkt liksom dess visuella kontakt med bytomten på andra sidan dalgången. Eventuella byggnader bör därför hållas till en låg envåningsskala och ett återhållsamt fotavtryck. Den historiska slottsträdgården och dess byggnader bör utgöra förebilder för eventuella nya byggnader, både i placering, storlek och uttryck.

Miljön i redan bebyggda kantzoner, exempelvis området väster om Mälaröhallen och längs Bryggavägen vid skidbackens fot, har en något större tålighet. Nya tillägg hänvisas i första hand till dessa områden.

Historiska lägen för byggnader intill slottsmiljön redovisas i kartan på sidan 17. Detta kan ge en fingervisning om hur omfattande bebyggelsen har varit och vilken skala som kan vara lämplig.

- ... Befintlig allé
- Ekebyhovseken
- Angränsande skog
- Föreslagen bäck/dike
- Vattenbiotopområde



Gröna och blå strukturer.

Meandrande vattendrag och Våtmarker

De tillkommande gröna inslagen i dalen bygger huvudsakligen på visionen om utvecklade våtmarksmiljöer. Det befintliga diket föreslås att meandras och breddas i några sekvenser av sträckan. Här föreslås även sluttande strandzoner som minskar risken för erosion samt angränsande ängsytor för att ge livsmiljöer för olika arter av växter och djur (se markering vattenbiotopområde i kartan nedan).

Det finns möjlighet att söka bidrag för denna typ av våtmarksetablering på jordbruksmark, via exempelvis LONA.

Övrig grönstruktur

Utöver allén och enstaka trädrader och dungar står den angränsande skogsmiljön i söder för de huvudsakliga befintliga naturvärdena i och kring planområdet (se kartan nedan). Genom den föreslagna Ekebyhovsslingan med kompletterande tvärkopplingar ökar tillgängligheten också till dessa områden.

Denna sida redovisar endast kortfattat de övergripande strukturerna. En mera utförlig beskrivning av visionen för vattenstråken kan läsas på sidan 62.

FUNKTIONER OCH PLATSBILDNINGAR

Nedan redovisas en översikt över de funktioner som föreslås i strukturplanen. En mera ingående beskrivning ges i kapitel 4 som behandlar gestaltningen av de olika karaktärsområdena. Som tidigare nämnts beror utvecklingen i stor utsträckning på att det finns aktörer som är intresserade av att driva nya anläggningar och föreslagna verksamheter, varför dessa exempel ska ses som inspiration snarare än fasta ramar.

Kultur/trädgård/odling

Här ingår Ekebyhovs slott, nya växthus, en trädgårdsodling, ett trädgårdscafé (möjligen inklusive småskalig handelsträdgård), en 4H-gård samt flexibla ytor som möjliggör för evenemang. Se vidare beskrivning under rubrik "En kultur- och odlingsnod".

Sport

Här ingår Träkvistavallen med dess många idrottsfunktioner, aktivitetsparken med lek och skatefunktioner samt skidbacken. Möjlig byggrätt för tillkommande idrottshall eller liknande föreslås väster om Mälaröhallen. Se vidare beskrivning under rubrik "En rörelserik målpunkt".

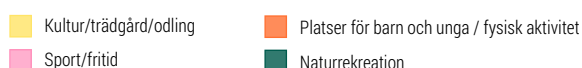
I kartan nedan redovisas även ridskolans träningsytor som sport. Ett resonemang kring ridskolans önskemål om expansion förs i kapitel 4 under rubriken "En kultur- och odlingsnod".

Platser för barn och unga

När det gäller platser som passar barn är det viktigt att skapa en säker, rolig och stimulerande miljö som lockar till lek och utforskning. Strukturplanen föreslår en variation av anlagda lekplatser för stora och små barn men också naturliga lekmiljöer som inte är så tillrättalagda, så kallade lekotoper. Även naturstigar är en möjlighet för barn att lära sig om naturen. Picknickplatser ger möjlighet att umgås i familj- eller förskolesammanhang och den föreslagna fritidsgården kan bli en viktig målpunkt för ungdomar. Se vidare beskrivning under rubrik "En rörelserik målpunkt" och "Ett lekfullt skogsbyn".

Naturekreation

Inom dalen finns möjlighet för ett brett utbud av aktiviteter året runt oavsett säsong, såsom skidåkning, mountainbike och utsiktspunkt från Ekebyhovsbackens topp och kajakuthyrning vid Mälarens strand men också lugnare promenader längs vatten eller i skogen. Se vidare beskrivning under rubrik "En rörelserik målpunkt", "Ett lekfullt skogsbyn" och "Ett vattenstråk".



Funktioner och platser

ETAPPVIS UTVECKLING

Strukturförslaget redovisar en övergripande tidig skiss över hur området skulle kunna disponeras. Det är svårt att göra en tydlig etappindelning i detta skede, men några tankar om prioriteringsordning och tidsperspektiv kan ändå göras. Förslagsvis delas utvecklingen av Ekebyhovsdalen in i dessa delprojekt, som delvis kan genomföras parallellt.

1. Nya gång- och cykelkopplingar samt parkeringsplatser och gräsyta

Genom att tidigt anlägga Ekebyhovsslingan med kompletterande tvärkopplingar och en större parkeringsyta öster om tennishallen, ökar tillgängligheten till området och med det en större närvaro av människor över dygnet. Det är även möjligt att i tidigt skede omvandla åkern söder om Mälaröhallen till en flexibel gräsyta.

2. Våtmarksprojekt

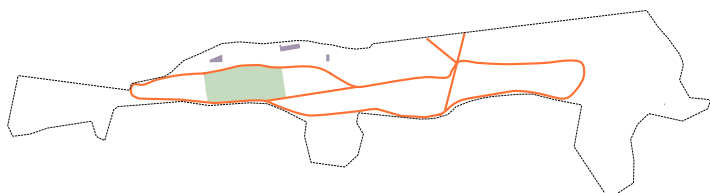
Som en andra etapp föreslås att utveckla vattenmiljön genom meandering av vattendraget. Även detta är en kommunal investering, dock med möjlighet till stöd via statliga bidrag.

3. Nya anläggningar och funktioner

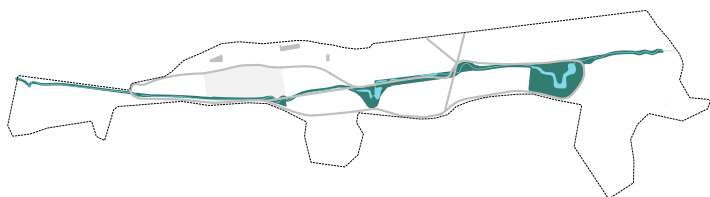
När det gäller utveckling av funktioner som exempelvis nya byggnader, trädgårdsodling med café, en 4H-gård, utvecklad skidanläggning med mera är dessa beroende av föreningar eller andra aktörer som ska driva verksamheten. Dessa etableringar kan ske parallellt med övriga utvecklingssteg.

4. Förändring av åkermark

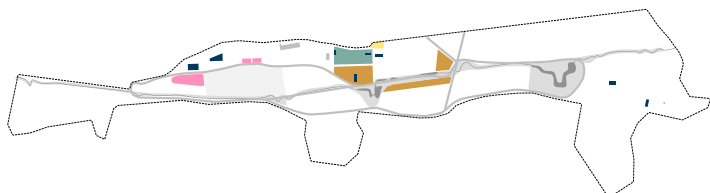
Förslaget medger att merparten av åkermarken bevaras, med undantag för vissa ytor som kan omvandlas till flexibla gräsytor, våtmarker samt nya stigkopplingar. Dock finns alla möjligheter att omvandla åkern till gräs- eller ängsytor, för att ytterligare öka tillgängligheten till området. Detta ska ses som en långsiktig utveckling som kan ske etappvis under en längre period, förslagsvis med start västerifrån, och kan ske endast under förutsättningen att det finns resurser för att sköta gräs- eller ängsytor.



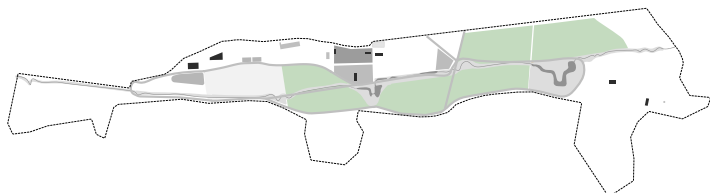
1. Nya gång- och cykelkopplingar samt parkeringsplatser och gräsyta



2. Våtmarksprojekt



3. Nya anläggningar och funktioner



4. Förändring av åkermark

REKOMMENDATIONER FÖR FORTSATT ARBETE

I den efterföljande planeringen rekommenderas att särskilt notera följande:

- Åtgärder som kräver bygglov ska föregås av detaljplaneläggning. Beslut om detta fattas i särskild ordning.
- Träkvistavallen utgör en del av Ekebyhovsdalens sammanhängande område men förslag för utveckling av idrottsplatsen ingår inte i framtagandet av strukturplanen för Ekebyhovsdalen. En eventuell utveckling av Träkvistavallen behöver därmed studeras vidare i en separat utredning.
- Lokaliseringsprövning behöver göras inför eventuell avveckling av jordbruksmark vid exploatering.
- Kommunen bör se över möjligheterna att söka statligt bidrag, exempelvis LONA, för anläggande av våtmark på jordbruksmark.
- Vid vidare planering behöver hänsyn tas till befintligt ledningsstråk för fjärrvärme och el genom dalen
- Åtgärder som riskerar att påverka allén kräver dispens från biotopskydd.
- Området utgör en grön värdekärna i den regionala utvecklingsplanen (RUFS), vilket innebär att särskild hänsyn ska tas till att bevara sammanhängande grönstruktur som säkerställer gröna samband och spridningsvägar.
- Vid större ingrepp i naturområden krävs naturvärdesinventeringar och där det är lämpligt fördjupade artinventeringar (fågel, fladdermöss, groddjur).
- Barnkonventionen ska följas (och barnkonsekvensanalys göras) vid åtgärder som påverkar barn.
- Vid vidare arbete är det viktigt att säkerställa finansiering av anläggnings- och driftskedet.

SAMMANFATTNING BILDER (FÖRE-EFTER)



Nuläge: Ekebyhovsdalen med nuvarande uppodlad åkermark, slottsmiljö och sportanläggningar.



Vision fågelvy som visar helheten och där ny promenadslina och vattenstråk framträder som de stora strukturella tilläggen.



Nulägesbild: Hästbete i dalen söder om Ekebyhovs slott



Visionsbild som visar möjligheten att utveckla hagarna söder om slottet till odlingsträdgård med café och uteservering.

SAMMANFATTNING BILDER (FÖRE-EFTER)



Nulägesbild: Ekenyhovseken och en informell stig i skogskanten. Vackra vyer och sprakande höstfärger.



Visionsbild som visar intentionen att aktivera skogsbrynet med lekmiljöer, anlägga en promenadstig samt erbjuda skyltning.



Nulägesbild: extensivt skött gräsmark söder om Ekebyhovsbacken.



Visionsbild som visar intentionen att skapa en våtmarkspark med stigar och platser för vistelse.

SAMMANFATTNING BILDER (FÖRE-EFTER)



Nulägesbild: Lekplats, gång- och cykelväg samt åkermark söder om Mälaröhallen.



Visionsbild som visar möjligheten att utveckla aktivitetsparken med mera lummiga parkmiljöer samt bebyggelse tillägg i kanten.



Nulägesbild: Utsikt från Ekebyhovsbacken.



Visionsbild som visar möjligheten att utveckla skidbacken med utsiktspaviljong och ny centrumbyggnad.

